

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 augusztus 5.

208. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. • Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A kém

(+) A szuboticiai törvényszéken kémkedési pör folyik, amelyben öten állnak a bíróság előtt azzal a váddal terhelve, hogy kémkedtek Magyarország javára. *Adhuc sub iudice lis est* — még folyamatban van a pör és a bíróság fogja megállapítani, hogy a vádlottak elkövették-e a vádbeli cselekményt, vagy sem. De már a tárgyalás első napja bőséges anyagot szolgáltatott arra, hogy teljes szemléletességgel feltáruljon az az ártalmas buzgólkodás, amit odaát egyes határmenti közegek folytatnak saját hazájuk hitelének és a jugoszláviai magyarság nyugalmanak mérhetetlen kárára.

Valahány kémkedési pör eddig itt lezajlott, mindegyikben szó esett egy bizonyos magyarországi kémirodáról, amely sem költséget, sem fáradságot nem kímél, csak hogy jugoszláv katonai titkok birtokába jusson. A perbefogottak ellen az volt a vád, hogy összeköttetésben állottak ezzel a kémirodával. A bírói eljárás mindannyiszor igazolta azt, ami perrendszerü bizonyítás nélkül is, tisztára pszichológiai alapon kétségtelenül megállapítható, hogy tudniillik komoly, tisztességes gondolkodású és rendezett egzisztenciájú ember sem tényleges, sem színleges kém-szolgálatra nem vállalkozik hazája ellen. A mostani pör adatai pedig azt a szintén kézenfekvő igazságot példázzák, hogy olyan kalandos megbízások elfogadására, amelyeket abban a nevezetes kémirodában kifőznek, csak a könnyű pénzkereset reményétől megszárdult lézengő ritterek kaphatnak.

Egy magyar kapitányról és egy magyar főhadnagyról szól a fáma, akik megfélemlítéssel, ígéretekkel és mindenféle — ponyvaregényből ismert — machinációkkal kémeket toboroznak a határátlépők, különösen a kettős birtokosok hozzátartozói közül. A legújabb kémkedési pör egyik vádlottja azt vallotta, hogy egy magyar főhadnagy havi három ezer dinárt helyezett kilátásba annak, aki a jugoszláv hivatalos lapot és a katonai rendeleti közlönyt rendszeresen elküldi neki.

Nem lehet a mi gondunk, hogy mire való tekintélyes fizetséget szálni olyan lapok beszerzésére, amelyek legális uton sokkal olcsóbban megvásárolhatók. Azt sem vizsgáljuk, hogy minek ágyúval lövöldözni verebekre, minek kémkedési apparátust fentartani köztudomású tények kinyomozására. Van azonban az egész kérdésnek igen fontos és az itteni magyarság szempontjából fájdalmas vonatkozása is, amelyet nem

hagyhatunk szó nélkül.

Az utódállamokba szakadt magyarság hiánytalan lojalitással, új hazája törvényeinek csorbitatlan tiszteletével illeszkedett bele az új viszonyok közé. Türelmesen viseli a kisebbségi sors súlyát és hiven, a jogai korlátozásától függetlenül tesz eleget állampolgári kötelességeinek. Szorgos munkával vesz részt az állami és gazdasági konszolidációban és soha mást, mint az alkotmány és a törvények adta lehetőségeket nem vesz igénybe védekezésül azokkal a gyanúsításokkal szemben, amiket a sovíniszta türelmetlenség rázudit. A felelőtlenül harcias nacionalizmus arra törekszik, hogy a bizalmatlanság atmoszférája fennmaradjon, mert így lehet az államellenesség látszatának vizeslepedőjét teríteni a nemzeti kisebbségekre. Ebben az atmoszférában teremnek meg a kémkedési és konspirációs vádak, amelyek a faji többség közvéleményét a kisebbségek ellen hangolják és sokaknak módot adnak arra, hogy gyümölcsöző érdemeket szerezzenek a haza védelme terén. Nekünk, kisebbségi magyaroknak, csak a pusztá igazság fegyvere áll rendelkezésünkre, hogy a ránk támadó vádakot visszaverjük. A

bírói ítéletek egész sora tanuskodik amellett, hogy a jugoszláviai magyarság fölötté áll az államellenesség gyanujának.

De alighogy enyhül némiképp a gyűlölködésnek a magyar kisebbség mellére nehezedő légköre, előáll az az ominózus kémiroda, spiónokat verbuvál jelentéktelen tudnivalók kipuhatóására és kínos affért idéz elő, amely Magyarországot oktanul veszedelmes tüzfészeknek tünteti föl és az itteni magyarság feje fölé az insznuációk Damoklesz-kardját függeszti. Mert akármennyire nem magyarok azok, akik a most szönyegen forgó kémkedési ügybe belekeveredtek, az elfogultság és rosszakarat nem jön zavarba, ha a magyarságra nézve hátrányos következtetést akar levonni a pörből.

Nemzetközi összejöveteleken a magyar kiküldöttek állandóan mint a magyar kisebbségek jogainak védői szólalnak fel. Ennél a tiszteletreméltó, de csak eszmei jellegű támogatásnál sokkal többet érne, ha a magyar kormány erélyes intézkedésekkel akadályozná meg, hogy kémügynökök lelkiismeretlen és céltalan üzelmeikkel üszköt dobjanak az utódállamok magyar népének békességére.

A parlament megszavazta a sajtótörvényt

Az ellenzék kivonult a szavazás előtt
Megkezdődött a nemzetgyűlés nyári szünete

A parlament szerdai ülését Szubotica elnök délelőtt tizenegykor nyitotta meg.

A napirend előtt az elnök válaszul Rankovics demokrata és Smodej klerikális képviselők kérdésére, hogy a miniszterek mért nem felelnek a beterjesztett interpellációkra, majd Kokanovics földművespárti beterjeszti indítványát, amelyben kéri, hogy a boszniai agrárrendelkezések megvaltoztatásáról benyújtott javaslatára mondja ki a parlament a sürgősséget. Az indítvány megindoklása során kifejti, hogy a boszniai agrárreform végrehajtása körül szabálytalanságok történtek és kijelenti: csodálkozik, hogy a kormánydeklaráció vitája során Radics Pavle agrárminiszter erről a kérdéssel egyáltalán nem nyilatkozott, holott a horvát parasztpártnak kötelessége volna a földműves parasztsággal szemben elkövetett igazságtalanságokat haladéktalanul jóvátenni.

Radics Pavle válaszában kijelenti, hogy a kormány komolyan gondol ennek a kérdésnek rendezésére és ezért a sürgősséget elfogadja. A parlament Andrics Vlada radikális rövid felszólalása után ki is mondja a sürgősséget és a javaslatot a pénzügyi bizott-

sághoz teszi át.

**Az ellenzéki pártok
deklarációi a sajtótörvényről**

Ezután rátérnek a napirendre: a sajtótörvény fölötti szavazásra. Miután a javaslatot a törvényhozó bizottság elé utalták, vita nincs, az egyes pártok csupán nyilatkozatokat olvasnak fel. A törvényhozó bizottság jelentését Popovics Velja ismerteti és indokolja.

A Zajednica nevében dr. Zsanics terjeszti elő pártja deklarációját. Az alkotmány 13-ik szakasza — mondja a deklaráció — kimondja, hogy a sajtó szabad és ezzel megadta azt az alapot, amelyen a sajtótörvényt ki kell dolgozni. A benyújtott törvényjavaslat ezzel szemben nem biztosítja a sajtó szabadságát, hanem csak preventív intézkedéssel a sajtó minden szabadságát megszünteti. A lapbetiltásról szóló rendelkezések alkalmasak arra, hogy a hatóságok zaklassák a lapokat és a helyreigazításról szóló intézkedések is lehetővé teszik a lapok állandó zaklatását. A felelősségről szóló rendelkezés az egész jogrendet felforgatja, a büntető rendelkezés pedig lehetővé teszi, hogy a legártatlanabb ügyben is bűnügyi eljárás induljon. A bűn-

tetési tételek szigorúsága egyedül áll az egész művelt világon. A javaslat megfosztja a képviselőket attól a jogtól, amelyet megad minden más polgárnak, hogy lapok szerkesztői legyenek. A 74. szakasz megfosztja a parlamentet a nyilvánosságtól. Eddig az országban érvényben levő sajtótörvények közül egyik sem volt ilyen retrograd szellemű. A Zajednica nevében kéri a parlamentet, hogy vesse el a javaslatot.

**„A sajtótörvény —
törvény a sajtó ellen“**

Smodej szlovén néppárti, az Ujságíró Egyesület elnöke olvassa fel ezután pártja nyilatkozatát. A nyilatkozat szerint a benyújtott javaslat nem sajtótörvény, hanem törvény a sajtó ellen. Nem az a célja ennek a javaslatnak, hogy lehetetlenné tegye a sajtószabadsággal való visszaélést, hanem a lapok egzisztenciájára tör és tele van ellenséges indulattal a sajtóval szemben. A törvény nem számol azzal a technikai gyorsasággal, amelyet a modern sajtó követel és lehetetlenné teszi, hogy a közvéleményt tájékoztassák, mielőtt az eseményeket objektíven tisztázni lehetne. A kritika szabadsága szükséges az állami igazgatás és a pártok fejlődése szempontjából. A többség csak a korrupciót akarja ezzel a javaslattal védeni és a közvélemény kezéből kivenni a fegyvert a jelenlegi reakciós uralom ellen. A szabadság és becsület harcosait ez a törvényjavaslat megbilincseli.

A nyilatkozat ezután sorra veszi a felelősségről szóló szakaszokat, a lapok betiltására vonatkozó rendelkezéseket és azok súlyos hibáit. A büntetések a nyilatkozat szerint olyan drakóiak, hogy lehetetlenné teszik az ellenzéki sajtót. Emellett minden büntetés kettős: szabadságvesztés és pénzbüntetés. A 48-ik szakasz csaknem lehetetlenné tesz minden szociális osztályharcot. Az 55-ik szakasz szerint a becsületsértésért vádat emehetnek azok is, akik nincsenek megsértve. A reakció koronáját azonban a többség a 72-ik, ezelőtt 74-ik szakasznál tette föl, amelyet egyszer az ellenzék elfogadott, a plénum azonban megváltoztatta, úgy, hogy a parlament szólásszabadságát cenzura alá helyezte és megfosztotta a parlamentet igazi jelentőségétől. A 74-ik szakasz enyhítették ugyan, de a parlamenti cenzura elvét megtartották, ami az alkotmány megsértése. A javaslat a legkülönbözőbb sajtótörvényekből van összeróva, de csak a rossz intézkedéseket vették figyelembe és emiatt homályos és csonka. A javaslat — fejezi be Smodej a deklarációt — kijátszása a parlamentárizmusnak és a demokráciának, elnyomja

a szabadságot és ezért ő nemcsak mint képviselő, hanem mint újságíró is tiltakozik elfogadása ellen.

„A legfőbb közérdek az igazság elhallgatása”

Tóács Glisa dr. a független demokraták deklarációját olvassa fel. A sajtót, amelyet az egész világ mint közjót kezelnek, a kormány a közre veszélyes ellenségként fogja fel. A javaslat szerint a legfőbb közérdek nem az igazság, hanem annak elhallgatása. Olyan sajtószabadságot biztosít ez a javaslat, mint amilyenről Beaumarchais beszél. Beaumarchais megállapította annak idején, hogy az, aki cikkében nem nyilatkozik politikáról, vallásról, erkölcsről, befolyásos emberekről, sem semmiről aminek jelentősége van, az két-három cenzor felügyelete alatt bármint kinyomathat. A javaslat párterdeket szolgál és a független demokraták tiltakoznak megszavazása ellen.

Csak próbaidőre léptetik életbe az új sajtótörvényt

Srskics miniszter reflektál az ellenzéki nyilatkozatokra. Kijelenti, hogy szükség volt a különböző országreszekben érvényes sajtótörvénynek egységesítésére. Az új sajtótörvény — mondja a miniszter — modern és liberális, amennyire ez a mai időkben lehetséges. A miniszter szerint nem igaz az az állítás, mintha az új sajtótörvény kizárná az objektív kritikát. A javaslat minden rendelkezése összhangban van az alkotmánnyal. A sajtójogi felelősség ezentúl kisebb lesz, mint eddig volt. Ha azonban az új törvény nem válna be a gyakorlatban, akkor a kormány kész azt a legrö-

videbb időn belül megváltoztatni.

Szavazás ellenzék nélkül

Ezután szavazásra kerül a sor. Az ellenzék kivonul a teremből és csak a kormánypártok maradnak bent. A radikális képviselők közül azok, akik újságírók, szintén elhagyják az üléstermet, kivéve Masics Kószlát, aki bent marad és megszavazza a törvényt. A szavazás során 160 szavazattal egy ellenében, amit Kobasica radikális kép-

viselő adott le, a parlament elfogadja a javaslatot. A harmadszori olvasásnál a szavazás eredménye ugyanez volt.

Az elnök a szavazás után be-rekeszti az ülést és bejelenti, hogy a legközelebbi ülést irásban fogja összehívni. Zsanics tiltakozik ez ellen és indítványozza, hogy a császári patensekről benyújtott javaslatának letárgyalására augusztus 7-én hívja össze a Házat, az indítványt azonban elvetik.

Száznegyvenötezer dinár hiány a noviszadi selyemtenyésztési kirendeltségnél
Felfüggesztették és az ügyészségnél feljelentették a pénztárnokot

Noviszadról jelentik: Néhány hét óta nagy titokzatosággal pénztári rovan-csolás folyik a selyemtenyésztés központi igazgatóságának noviszadi kirendeltségénél, amelynek élén Simonovics Rada áll. Simonovics többször kísérletet tett, hogy a pénztárt megvizsgálja, de Drinakovics Stevan pénztárnok különféle ürügyek alatt kitért a pénztári rovan-csolás elől.

Amikor azután Vojnovics Milán pénzügyminiszteri inspektor a noviszadi kirendeltség ügykezelését és pénztárt jött megvizsgálni, Drinakovics Stevan pénztárnok azzal állt elő, hogy a pénztárkészek elveszték és így a pénztárt nem nyíthatja ki.

Vojnovics Milán inspektor erre lepecsételte a pénztárt és határidőt adott a pénztárnoknak, hogy a hiányzó pénztárkészeket teremtsék elő. A lepecsételést megtörténte után Vojnovics inspektor a starikanizsai selyemtenyésztési felügyelőség felülvizsgálására elutazott és az állami főszámvevőszék részéről Masics Szima inspektor jött a rovan-csolást megejtetni.

Masics inspektor teljes három héttig

kutatót a könyvekben és a közben beszerzett pénztárkészek másodpéldányai-val kénytelen volt a pénztárkészeket, amelyben 145.000 dinár hiányt állapított meg. Drinakovics pénztárnok előadta, hogy elszámolási viszonyban áll a vrsaci, titeli, zsabalji, velükibecskereki, staribecseji és starikanizsai selyemtenyésztési felügyelőségekkel és ezeknek nyugta nélkül pénzeket adott, amelyekkel még nem számoltak el.

Masics inspektor erre nyomban felfüggesztette állásától Drinakovics pénztárnokot, akinek Masics inspektor augusztus 1-ig adott időt a pénztári hiány pótlására. Drinakovics Beogradba utazott, hogy a hiányzó pénzt előteremtse, ez azonban a terminus leteltéig nem sikerült neki.

Szombaton délből újból Noviszadon volt Masics inspektor és mert a pénztári hiány akkor is teljességében fennállott, feljelentést tett az ügyészségnél. Drinakovics utóda már ki van nevezve Staut János személyében.

Drinakovics nemrég került Noviszadra és itt belevetette magát a politikai életbe, amelyben élénk részt vett.

Mérnöki hivatal személyzet nélkül

Miért nem valósulhat meg Becskerek városfejlesztési programja?

Velükibecskerekről jelentik: Katyanszki Márkó becskereki városi mérnök beadványt intézett a tanácshoz a városi mérnöki hivatal átszervezése ügyében. A hivatal ugyanis mindössze egy mérnökből és egy rajzolóból áll és ez a személyzet képtelen elvégezni munkáját. Katyanszki mérnök beadványában még egy mérnöki állás rendszeresítését, vagy szerződéses mérnök és két rajzoló alkalmazását kéri. A beadvány rámutat arra, hogy a város fejlődése szempontjából okvetlenül szükséges a mérnöki hivatal kiépítése, mert most az adminisztratív irodai munkán kívül alig jut idő egyéb munkára. A város negyvenhárom házának jókarban tartására való felügyeletet sem láthatja el kellően a városi mérnök, ami a városnak nagy kárt okozhat. Meg kellene rajzolni a város térképét, ennek alapján el kellene készíteni a városrendezési tervet, mert nélkül új építkezéseket nem volna szabad engedélyezni. Nincsenek megállapított fix magasságú pontok, nélkül csatornázás el sem képzelhető. A kataszteri térkép hiányos, a külvárosok egyáltalán nincsenek rajta. A városi utakat felügyelet hiányában el-el szántják.

A város mindezt elég olcsón megcsinálhatná saját rezsi-ben, a városi mérnökök vezetésével, de nincsenek városi mérnökök, csak egy, akinek viszont az állandóan folyó kisebb munkák ellenőrzése és más, szinte teljesen adminisztratív jellegű elfoglaltság minden idejét igénybe veszi. A város parkjait: a Plank-keret és a Bega-parti sétányt kevés költséggel rendbe lehetne hozni, ha volna aki foglalkozna vele. Általában sok értékes munkát végezhetne el a városfejlesztési programjából a városi mérnöki hivatal — ha ilyen egyáltalán volna. Fejlődés helyett most minden romlik és helyrehozásuk később sokkal többbe fog kerülni.

„Harcos művészet” a Szent Márk-téren

Velencei kontrasztok

Velence, július végén.

Velence a legszebb és legörömebb látnivaló: pillanatról-pillanatra megszerethető és meggyűlöltető, rajongásba ejt és visszariaszt.

*

Este az idegen belekerül a féltámasz uccák kifogyhatatlan kanyargásába, piros lámpák, kék lámpák, zöld lámpák függnek véges végig az apró sörölkők, hírrátiák, trattériák aitalai fölött. A járdán az asztalkákat elszántan ülik meg minden ivásba, zümögésbe merült társaságok és minden hid után, minden végzagos fordulónál ugyanaz a kép, végtelenül, egyformán. Valami nappali elevenség, otthonosság van a kitartásukban ahogy meglátjuk rajtuk, hogy nem gondolnak az alvási, a söröspüfök szorgalmas udvarlói, az asztalok vendégei, az utközepen kurjongató bárkáslegények, nők, kopottak, éberek, beszédesek. Órákhozát lehet így botorkálni, egész Velence egy éjszakai mulató nagy szalonja. A házak emeletei sötétben és némán hunynak szemem mind e színes ledérség fölött. Talán nincs is otthon senki éjszaka a velencei házakban. Vagy talán nem is laknak ezekben, csak keresett kufisszát ezek az ódon házfalak az éjtelnek. A szállodában lábujjhegyen jár-kál a személyzet. A füledt éjféltutában Velence, öreg kerítőnő, ki jól végezte dolgát, elégedett kacintással virraszt a nászutaspárok felett.

*

Az-e ezután az igazi Velence, dél felé, a Szent Márk-tér forró kőkövén, az a kétségbeesítő, füledt émeltyés? A Dogepalota meg a Szent-Márk-templom ros-

kadozó klucsei színei, pompái után, cífróság, ienység, remeszánz, gótika, Tin-toretto, Veronese tömkelege, kő, márvány, arany szén, por, borzongás után. Mennyi hatalmas éttelenség. A kőélete a halhatatlanság és az anyagbalehelt gondolat is elél — egy ideig.

Hullaház ez mégis, ezek a pókhalós klenódiatok, roszdás homlokzatok, férgecs kőcsipkék, galambpiszkos erkélyek, sápadt olajok, dohos diszkamrák. Roppant tisztelet hódolat és roppant csömör, lázadás. A Szent-Márk-téren eljön a pillanat amikor az ember jelentőségét teljesen átérzi és lehetetlen, hogy a hábelt, ezernyelvű és egyszemű tömeg is ne érezze a kinevetett, fantasztikus követelést: sürgősen le kell rombolni a régi művészeteket...

Szóval gyereünk a harcok művészettel. Ó, Velence azzal is szolgál, Velence minden igényt kielégít kéremszépén. Ott van mindjárt, ugyanazon a Szent-Márk-téren, mintegy megrendelésre, előtűnik a hatalmas betűk: »Arte combattentia. A harcok művészet kiállítás. De — ez a szalonuturizmus jól megfér a Szent-Márk-téren. Milyen vigasztalan.

*

A levegő, a lélegzetvétel ott adatik, fenn a harang-torony tetején és nem a Flórián-kávéház terraszának kényszere-dett, izzadt koncertjében. A toronytető a Szent Márk-tér végzárójára. Itt megnyílik a horizont és feketék, zöldek, partok, multak körül feldomborodók, elő-villan a tenger, széles nagy fehérsége, mint kínálkozó ifjú szüz keble. Hovatűntek a ketrecek és a bánatok. Fehér, fehér a tábla, letöröltek róla egy kitárt mozdulattal minden komor terhet. Óból, óból, habzsolható öröm. Tul fenn a tenger látványos, a vitorlás fenn az égen áll. Száll!

*

A hajdani hatalmasok palotáinak ósz-szezsufolt szigetei melyek közt szűk uccáskák és szűk csatornácskák foly-nak: titokzatosak, csendesek, súlyosak. Ezek az emberek szegények és szomor-ruak. Soha bicogó lány, a kövek erősek. A velencei lányok és asszonyok nem viselnek színesvelencei gyöngyfüzereket, aranyzóttos velencei cipelőket. Ezáltal különböztethetők meg az idegenektől. Sok az aszottarcu, feketeünnepűs, fehér-haju koldusasszony. A centiméternyi szélességű síkatorokban kevés a levegő. A magasbanyuló, kopott paloták ablak-sorain ritkán nyílik meg a zsálu. A susz-ter az uccáramyiló alacsony műhelyben ósz borostás állat vakarja és naphosz-szat tanácskozik a szomszédai. Tojás-forma kösznet is árul, a kirakatban is van két kosárával. A fakereskedés: keskeny pútk, néhány girbes fakőteg áll glédában. Ugyanígyen üzleteskék-ben árulnak sok, sok sajtot, feketét, zöl-det, sárgát. Kenyeret nem sűtnék a há-ziaszonyok, zsenyéket vesznek kiló-számra, vagy pedig darabszámra a péknél.

A velenceiek nem lelnek esztétikai gyö-nyörűséget a patinás palotákban, ame-lyekben laknak, a lagunákban, melyek házaik talpát mossák. Mennek a hidakról le, hidakra fel, történelem és művészet között, dolguk-nyomorúságuk után. A velencei ifjú párok sohasem utazhatnak nászutra Velencébe. Szegény velenceiek, sajnálul kell őket.

*

Nem igaz, hogy a velenceiek az idege-nekért élnek és az idegenek pénzéért. Nem igaz, hogy Velence az idegenek kedvéért Velence és hogy a velenceiek abban élnek ki magukat, hogy ők egy lát-ványosság.

A velencei ember tud önmagának élni, szereti a cifraságot, az ünnepet, a kedé-

lyes aranzsmánokat, az örömet, önmagá-ért. Fűtyül az idegenre.

Láttam ezeket a velencei polgárokat, mesterembereket, árusokat, feleségeik-kel, gyermekeikkel, alkonyatkor, vacso-ránál. A keskeny keresztül-kasul uccák folytonos egymásutánjában a házak előtt és a vendéglők számtalan sora előtt asz-taloknál ülnek és lampionok alatt ettek halakat, rizsoktót, inakarónt. Ittak be-vándát, falankul, magabafeledkezve. Anyi lampion: egy-egy tengernyi terü-let fölött: színesek, gömbölyűek, négy-szögletesek, tengeralakúak, ötszöglete-sek, csillagformájúak, csillogtak, rikitot-tak, hemzsegtek. Ide nem vártak idege-neket a vacsorához, ezek a családi együttesek a saját gyönyörűségükre, dí-szükre szerették fel a cifraságokat. Ha az idegenek ez tetszik, az ő dolga. S mennyi gonddal diszitgették fel bár-káikat, gondoláikat is, melyek ott állnak este a ház előtt, a vizen. Nem az idege-neket szállítják ezen kőjutásra saját közlekedési eszközeik ezek, krumpit is szoktak hazavinni rajtuk, meg tűzifát.

Ez a nyáresti víziünnepély valóban fontos esemény a velenceiek számára, ezek a fényjátékok, színes tűzek, sziv-vel-lélekkel érdeklik s mit törődik azzal, hogy az idegen elkatalógizálja: velencei tündérest. Ahogy leszállt az est, egy-szerre megindult az erdő, emberözön tö-cult elő, jobbról, balról, minden irányból, asszonyok, emberek, gyerekek macskáik, fiúk, lányok, hatalmas hömpölygő tö-megben siettek futottak, rohantak, árad-tak egy irányban, a víz felé. Egyre nö-vekedő emberár, végül az egész város, egész Velence összecsdült egy csö-mőbe és egy lélekbe, úgy örültek, lel-kendeztek, magukbamerülve, boldog, naiv, őszinte örömmel. Boldog velen-ceiek. Irigyletem őket.

M. F.

KISEBBSÉGI ÉLET

Máramarosszigeten pár hónappal **előtt elhatározta** néhány helybeli zsidó tőkések, hogy kimondottan zsidó bankot alapítsanak. A terv kivételét nagyban elősegítette hogy a newyorki zsidó szövetség négy millió lej kölcsönt helyezett ki látásba az új bank számára. Az egymillió lej alaptőkét a városban és a környékben hamar lejegyezték, az alakuló közgyűlést megtartották és a bukaresti legfelsőbb gazdasági tanácstól működési engedélyt kértek, hogy az új vállalatot a törvénytől kivételbe bejegyezhesse. A legfelsőbb gazdasági tanács döntése, mint a kolozsvári lapok írják, most érkezett le Máramarosszigetre és megtagadja a működési engedélyt, mert a bank címében a zsidó szó szerepel.

A szászok lapja a Deutsche Tagespost feltűnést keltő cikkben foglalkozik a szász nép sérelmeivel. »A romániai magyarok — írja — elmentek Genfbe és ott előadták panaszait. Sérelmeik ügyét még nem intézték el, hanem — mint arról értesülünk — elhalasztották. Mit tesznek az erdélyi szászok és általában mit tesznek Románia németjei? Aki lapjainkat csak futólagosan is elolvassa, a legnagyobb panaszok és vádak végeérhetetlen sorozatát találja meg bennük. Iskola autonómiának erősen megrendült és megnyirbálódott s a baccalaureatus törvényeinek gyakorlati alkalmazása után rom-sivatag képét mutatja. Az egyház — eltekintve a sok kérdésben uralkodó bizonytalanságtól — a felekezeti iskolák szorongatása miatt súlyos veszedelembé jutott. A kisajátítási törvény nemcsak szász földművelő népünkre mért kemény csapást, hanem sok helyt az egyházat és iskolát is megfosztotta jövedelmi forrásaitól. A korrupció hídrává lett, melynek fejei a végtelenbe nőnek. Még a mi egyébként nyugodt, józan becsületos és szorgalmas parasztaink is elvesztik néha-néha lelkiük egyensúlyát és kétségbeesésükben a kiméltlenül működő agrárhengerrel szemben olyan magatartást tanúsítanak, amelyet aztán a törvényszék előtt mint az államhatalom súlyos megsértését szegeznek ellenük. Egyik képviselőnk a parlamentben, amikor öt Bratianu egy gunyos közbeszólásával Genfbe küldte, kijelentette, hogy mi Genffel nem sokat fenyegetőzünk, de majd ha rákényszerítenek, nyugodtan és komolyan, egy utolsó és kényszerítő köteletség tudatával ezt az utat is megteszük. Tekintettel arra a szomorú helyzetre, amelybe mint kisebbségek jutottunk, — minden meggyesi csatlakozási nyilatkozat, tiszai harcok, Tatarbanar s az egészért folytatott minden komoly munkánk ellenére — vajon nem érkezett el az ideje, hogy Genfbe menjünk?»

Az adóval nem nyomorítják úgy Szlovenszkót, mint ahogy nálunk megterhelik a kisebbséglakta Vaidaságot. A csehszlovák kormány előirányzott költségvetése szerint az 817,667,000 koronát kitevő adójövedelemből Szlovenszkó csak 195,540,000 koronát fizet a kiesztárnak, vagyis az adóösszeg 10,7 százalékát. A forgalmi és fényüzési adó összesen 1,593,191,000 koronával van előirányozva; ebből Szlovenszkóra 126,101,000 korona, 7,8 százalék esik. A vámbevételeknél az előirányzott 845,590,000 koronából Szlovenszkóra 11 százalékot számítottak, összesen tehát 93,158,000 koronát. A fogyasztási adóból 13,5 százalék esik Szlovenszkóra; 1,288,926,000 koronából 174,860,000 korona.

A csehszlovák létszámredukción szóló törvény alapján a pozsonyi törvényszéki fogház magyar fogházorci is fekete listára kerültek. A fogház igazgatósága már értesítette a magyar fogházorokot, hogy a kormány nyugdíjazta őket. Az elbocsájtott fogházorok helyébe az igazságügyminiszter légioná-

riusokat nevezett ki.

Petrescu Comnen, a hírhedt genfi román követ, aki börtönnel szeretné a panaszkodó kisebbségeket fékentartani, a napokban Erdélyben járt tanulmányúton. Marosvásárhelyen a követ magához kérte a kisebbségi felekezetek papjait és előjáróit, hogy rukkolanak ki neki panaszaiikkal. A magyarság nevében Tótfalusi József esperes fejtegte

ki a sérelmeket, amikre Petrescu Comnen kijelentette, hogy csak mint **magánember** veszi tudomásul a panaszokat és igyekszik a bajok radikális orvoslását is elérni. A zsidóság panaszaira a követ azt a jellemzően cinikus megjegyzést tette, hogy a Romániában előfordult zsidóverések nem tartoznak a súlyos esetek közé, mert például Oroszországban egyonverik a zsidókat, Romániában pedig legfeljebb ha — megpofozzák.

Briand szerdán Londonba utazik

Személyesen akar tárgyalni Chamberlainnel a biztonsági kérdésről

Párisból jelentik: Briand külügyminiszter hétfőn **tudatta Chamberlain külügyminiszterrel, hogy szerdán Londonba kíván utazni.**

A *Petit Parisien* szerint Briand szükségesnek tartja, hogy az angol külügyminiszterrel közvetlenül tárgyaljon a biztonsági kérdésről és a német birodalmi kormányhoz intézendő válaszjegyzékről, mert a diplomáciai utat lassúnak tartja. A Quai d'Orsay-n **Berthelot vezetése alatt kidolgozták a Németországhoz intézendő válasz tervezetét, amelyet Briand magával visz Londonba.** A külügyminisztert csak a legszűkebb munkatársak kísérik el és nem valószínű, hogy **Caillaux** pénzügyminiszter is vele utazik Londonba, mert egyelőre csupán a biztonsági kérdés fog szóba kerülni, a szövetségközi háborús tartozások megvitatása későbbre marad.

Mint Londouból jelentik, a reggeli lapok politikai körökből szerzett értesülések alapján azt írják, hogy **Briand és Chamberlain szerdán este fognak találkozni és mingyárt meg is tartják első tanácskozásukat, ame-**

lyet **csütörtökön folytatnak.** Nem csupán a szövetségesek vagy a francia kormány válaszjegyzékét fogják megbeszélni, amelyet a német biztonsági jegyzékre adnak, hanem **egyidejűleg a nézeteltéréseket is igyekezni fognak tisztázni, amelyek egyrészt Brüsszel és London, másrészt London és Páris között felmerültek.**

Az angol és a belga kormány úgy vélekedik, hogy tanácsos volna az első sorban érdekelt országok külügyminiszterei között előzetes tanácskozást tartani, amit Briand most még nem helyesel s jobbnak tartja, ha egyelőre csak jegyzékváltás során írásban folytatnának eszmecsereket az érdekelt államokkal. A belga kormány azt a kezdeményező lépést tette Londonban, hogy **a külügyminiszterek Genfben a Népszövetség legközelebbi ülésén találkozzanak.**

Angol részről sulyt helyeznek annak megállapítására, hogy nem Chamberlain hívta meg Briand külügyminisztert, hanem Briand kívánta a személyes találkozást és ebbe Chamberlain beleegyezett.

A kormány megünnepli a horvát királyság milléniumát

A parlamenti szünet alatt hajtják végre a szerb-horvát megegyezés pontjait

A nemzetgyűlés keddi ülésével lezárult a márciusban megválasztott parlament első ülészaka. bár hivatalosan ezt az ülészakot még nem fejezték be. A hivatalos lezárása az ülészaknak csak október 15-ike körül fog megtörténni, amikor erre a célra összehívják a nemzetgyűlést, hogy az ülészak lezárásáról szóló királyi ukázt felolvassák. Az alkotmány szerint ugyanis minden év október huszadikán új ülészak kezdődik.

A parlamenti szünet külső politikai eseményekben előreláthatóan nem lesz tulságosan gazdag. A kormány a három hónapos szünetet arra fogja felhasználni, hogy a megegyezés pontjait a gyakorlatban is megpróbálják végrehajtani, úgy, hogy az őszig már az új politika eredményei is láthatók lesznek. Végre fogják hajtani a megfelelő személyi változásokat, gazdasági téren pedig igyekezni fognak kielégíteni az egyes vidékek kívánságait is, — ami a leg súlyosabb feladat lesz. — rendbe akariák hozni a közgazgatást is a kormány deklarációjának értelmében.

A két kormányzópart között egyébként egyre barátságosabbá válik a viszony, ellentétben azzal a várakozással, amellyel a megegyezés létrejöttékor az ellenzék a koalíciót fogadta. A jóviszony kiűsődokumentálására a parlament elnapolása alkalmával kedden este a két kormánypárt képviselői, a kormány tagjainak részvételével a beogradi **Páris-szállóban közös bankettet** tartottak, amelyen az elhangzott felszólalások az elhangzott felszólalá-

szólalások is a barátságos együttműködést hangoztatták.

A kormány tanácskozásai

A kormány kedden délután öt órától hétig minisztertanácsot tartott. Ezt megelőzően az igazságügyminiszteriunban **Gyurics** Marko helyettes-miniszterelnök, **Trifkovic** Marko parlamenti elnök, **Zsifkovic** Ljuba, a radikális klub elnöke, **Radics** Pavle agrárreform-miniszter és dr. **Superina** részvételével konferencia volt, amelyen a zagrebi volt tartományi kormányzóság igazságügyi osztályának likvidálásáról tanácskoztak. Elhatározták, hogy ennek az osztálynak az élére **dr. Pobor** Józsefet nevezik ki azzal a feladattal, hogy az osztályt záros határidőn belül likvidálja. Ezt a határozatot a később megtartott minisztertanács is jóváhagyta.

A minisztertanács fontosabb dolgokról nem döntöttek, minthogy sem a pénzügyminiszter, sem a belügyminiszter nem volt jelen az ülésen. Így csak néhány szerbiai igazságügyi kinevezést határoztak el, ezenkívül pedig előkészítő megbeszélések folytak a kormány bizonyos terveivel kapcsolatban. A szerda délután megtartandó minisztertanács napirendjére kitzették **az ezeréves horvát királyság megünneplésének** kérdését és ugyanekkor fognak az államtitkári állások betöltéséről is dönteni.

Szervekednek a dissziens Radics-parti képviselők

Jagatics Máté dissziens Radics-parti képviselő — mint ismeretes —

összehívta a Radics-part sziszákai helyi és járási szervezeteit, hogy döntést provokáljon ki tőlük arra vonatkozólag: jóváhagyják-e a megegyezés politikáját. Jagatics meghívta a gyűlésre dr. **Superina** Banján postaiügyi minisztert azzal, hogy ha a szervezetek jóváhagyják a Radics-part új politikáját, akkor ő lemond a képviselői mandátumáról. Superina elfogadta a meghívást és leutazott Sziszákra, ahol részt vett a gyűlésen, amely **egyháztalálkozó jóváhagyta a radikális-parttal való megegyezés politikáját.** A gyűlésen Jagatics Máté, az összehívó, meg sem jelent és így a Radics-part körében kíváncsian várják, hogy állja-e a szavát és levonja-e a következtetéseket a gyűlés határozatából?

A dissziens Radics-parti képviselők egyébként szervezkedni akarnak és kedden valamennyien Zagrebba utaztak, ahol összegyűlnek és megbeszélnek további magatartásukat. Minden valószínűség szerint együttműködést létesítenek a Zajednicával, amelybe azonban nem lépnek be. Azt tervezik azonban, hogy már a legközelebb új lapot indítsanak **Slobodni Hrvatski Dom** címmel.

Kína bojkottálja az angol árut

A kínai kormány Oroszországtól kap fegyveres támogatást

Londomból jelentik: Pekingből angol forrásból jön a hír, hogy noha **Fena** keresztény tábornok minden kapcsolatot tagad az orosz szovjet-kormányval, kitudódott, hogy **Oroszországból kap fegyveres támogatást.** Nagy küldemény jött orosz gyalogsági tiszterrel és a ládákon orosz felirások voltak.

A Daily Express jelenti Pekingből, hogy az angol kereskedők Shanghai-ban türelmetlenek és az angol kormánytól sürgetik, hogy mielőbb egyezzen meg politikai tekintetben Kínával, mert a kínaiak bojkottja az angol árucikkek ellen nagyon káros. **Hat hét óta tart a bojkott és a kínai angol kereskedelem máris nyolcvan százalékkal csökkent.**

Ha a bojkott hamarosan meg nem szűnik, akkor az angol kivétel Kínában husz millió fontról négy millió fontra fog hanyatlani.

Katasztrófális vihar Csehszlovákiában

Árvíz a Vág völgyében

Prágából jelentik: **Katasztrófális** károkat okozott Csehszlovákiában, Sziléziában, Morvaországban és Szlovákiában a felhőszakadás. **A morvaországi termés 60 százaléka elpusztult.** Mezertsch környékén a föld egész hozadéka elpusztult, a jég mindent elvert. **A Vág völgyét elöntötte az ár, amely egészen Zsolnig mindent víz alá borított.** A pusztulás vidékeire katonaság ment. A szolna—oderbergi útvonalon **Csacznál a vasúti hidat elsodorta az áradat.** **Kassa és Prága között a közvetlen vasúti összeköttetés megszűnt,** és a vonatok Teklán keresztül járnak Brünn felé. **Különösen végzetes volt a zivatar és a jégeső Sziléziában.** Az orkán nagy fákat csavart ki gyökereitől, helységek jutottak víz alá és egész nyájuk elpusztult.

Bécsi jelentés szerint Ausztria minden részében kedden is nagy viharok voltak és felhőszakadás pusztított. Orkánt jelentenek a Salzkammergut nyaraló helyeiről. Grázban órákig tartott a záporosó, Tirolban friss hó fedi a hegyeket.

Le az árakkal!

A szubotical rendőrség is akciózt a drágaság letörésére

Az új szubotical főkapitány, dr. Horvát Cvetkó programjába vette a drágaság letörését és mint értesülünk, a leghatározottabban fogja végrehajtani a törvény rendelkezéseit. Az akció sikerét biztosítani látszik az a körülmény, hogy Horvát Cvetkó rendőrfőkapitány már Zagrebban is példás szigorral és sikeresen járt el az árdragítók ellen.

— Mindenekelőtt a közönség támogatására van szükségem — mondotta nyilatkozatában Horvát Cvetkó rendőrfőkapitány munkatársunknak. — Meglepődve vettem tudomásul, hogy a rendőrség itt egyáltalán nem alkalmazta a drágaság elleni törvényt. Ha történetek feljelentések, bizonyára elkallódtak, mert mint kiderült, a bíróság még egy esetben sem kapott a rendőrségtől ilyen természetű feljelentést. A jövőben szigorúan ellenőrzöm azokat a hatósági közegeket, akik megbízást kapnak a törvény rendelkezéseinek végrehajtására. Azonkívül a közönséget is felhívom, hogy ha bármilyen közszükségleti cikk árát túlmagasnak találja, panaszát nyomban hozza a rendőrség tudomására, hogy az árdragításról jegyzőkönyvet vegyenek fel.

Az államtitkár

vagyona

Honnan szerzett Petrichevich-Horváth báró három év alatt milliárdokat?

Budapestről jelentik: A népjóléti minisztérium államtitkára, báró Petrichevich-Horváth Emil ellen többször fölmerült már az a panasz, hogy a házbérlőügyekben túlságosan mereven képviseli a háziurak érdekeit, mert maga is több, mint tízszeres háziur. Emiatt — főként a szocialista képviselők — nem egy ízben támadták az államtitkárt, aki ellen azonban most, hogy egypárti programmal képviselőnek lépett fel a hatvani kerületben, a fájvédők indították meg az igazi rohamot. Dr. Kovács-Karap Ernő volt országgyűlési képviselő cikket írt a Magyarországon a népjóléti államtitkár működéséről és ebben többek között a következőket mondja:

— Március elsején a keresztény liga budai osztályában indítványt tettem, hogy a liga indítson mozgalmat a lakáskérdésben a nagyközönség jogos érdekeinek biztosítására. Hivatkoztam arra, hogy informátoraim szerint Petrichevich-Horváth államtitkár több bérháznak holdog tulajdonosa, bár ő azt a nyilatkozatot tette, hogy üres kézzel jött el Erdélyből s csupán annyi állapítható meg róla, hogy szűkebb hazájában egyemeletes házon kívül egyebe nem volt. Hivatkoztam arra, hogy Petrichevich-Horváthnak távozni kellene állásából akkor is, ha nem volna neki vagyona szerzését illetőleg gyanús hírek forgalomban. Indítványom tárgyalása alkalmával jelen volt a választmányban a népjóléti miniszternek egyik osztálytanácsosa. Ez az ur megjegyezte a választmány tagjait, hogy ők is a vádoltak padjára jutnak rágalmazás miatt, ha elfogadják indítványom indokolásának Petrichevich-Horvátra vonatkozó részét.

Vártam a feljelentést, sőt ki akartam provokálni. A kabinetiroda főnökének átadtam egy Petrichevich-Horváth Emil báróra vonatkozó beadványt s arra kértem őt, hogy azt juttassa a miniszterelnök urhoz. Abban kértem, utasítsák Petrichevich-Horváthot, hogy ellenem indítsa meg a bünyádi eljárást.

Magánaton is tájékoztattam s megtudtam, hogy már többen felhívták a miniszterelnök ur figyelmét Petrichevich-Horváth államtitkár dolgaira s ő mindenkinnek azt a választ adta, hogy el-

ejti az államtitkárt, ha a vádakat bebizonyítják. De hol van az a fórum, amely előtt ezt a bizonyítási eljárást le lehet folytatni, ha Petrichevich-Horváth báró maga nem lép fel? Nálunk nincs meg a római publica actio; nincs joga bármely polgárnak a nyilvánosság előtt letárgyaltatni az ilyen eseteket.

Hogyan tehetünk tehát eleget annak a felhívásnak, hogy bizonyítsunk? Az tény, hogy Petrichevich-Horváth államtitkár aránylag kevés pénzzel jött el Erdélyből s most milliárdokra becsülik a vagyonát. Tisztelettel kérdezem, honnan szerezte ezt?

A kormánynak, vagy az államtitkár

urnak kötelessége meggyújtani a közvéleményt és véget vetni a róla terjesztett vádakkal. Nemzeti nagy gondolatok nem születnek a korrupció ágyában. Mindaddig, míg Petrichevich-Horváth báró államtitkár pártatlan fórum előtt vagyonáról el nem számol, jogunk van aggodalommal látni őt felelős pozícióban és jogunk van tiltakozni az ellen, hogy a közéletben szerepet követhessen magának.

Petrichevich-Horváth báró ezekre a vádakra sem válaszolt. Hírszerint távozik az állásából, illetőleg, ha megválasztják képviselőnek, önként fog lemondani róla.

Megalakult az Igazi Vendéglősök Egyesülete

A Vajdasági Vendéglősök Egyesületének ellenzéke új egyesületet alakított — Viharos közgyűlés rendőri közbelépéssel Megválasztották a tisztikart

Noviszadról jelentik: A noviszadi vendéglősök egyesületének vezetőit, Atanackovics Dusán elnököt és Kántor János titkárt az utóbbi időben éles támadások érték az egyesület egyes tagjai részéről. Az egyesület ellenzéki frakciójának sajtóorgánuma, az Igazi Vendéglősök Lapja súlyos vádakkal illette az elnököt és a titkárt, míg a Vajdasági Vendéglősök Lapja a támadások ellen védekezve, hasonló vádakkal illette az ellenzéki vendéglősöket. Az ellentétek végül is annyira elfajultak, hogy több közgyűlésen rendőrségi beavatkozásra került a sor, majd az ellenzékhez tartozó vendéglősök kiváltak az egyesületből és új egyesületbe tömörültek, Igazi Vendéglősök Egyesülete címen.

Az új egyesület kedden közgyűlést tartott a »Három korona« vendéglőben, ahol vidéki vendéglősök is nagy számmal jelentek meg. Résztvett a közgyűlésen Milicevics Dusán beogradi szállodás, az országos vendéglősegyesület elnöke is. A közgyűlés megnyitása után Buban Manje és Baumgarten Lőrinc előterjesztették annak a bizottságnak a jelentését, amelyet a disszidens vendéglősök Atanackovics és Kántor egyesületi működésének a felülvizsgálá-

sára küldtek ki. A jelentés súlyos családi és sikkasztási vádakat emel a vendéglős egyesület két vezetője ellen. A közgyűlés viharos felháborodással értesült a volt vezetőség súlyos visszaéléseiről és egyhangulag magáévá tette a bizottság javaslatát, hogy Atanackovics és Kántor ellen a bünyádi feljelentést tegyék meg.

A gyűlésen megjelent Atanackovics Dusán is, aki állandó viharban és sértő közbeszólások között kísérelte meg védekezését előterjeszteni. Ez azonban nem sikerült neki, mert a gyűlés résztvevői nem akarták meghallgatni. A vita annyira elfajult, hogy Djakov rendőrkapitány kénytelen volt több ízben is figyelmeztetni a megjelenteket, hogy ha nem mérsékelik magukat, akkor rendőri készütséggel állítja helyre a rendet.

A vihar lecsendesülése után egyhangulag megválasztották a vezetőséget. Elnök lett Stelanovics Steva, alelnökök Pesics Szveta és Baumgarten Lőrinc, pénztárnok Miletics Bózza, jegyző Risztics Luja, titkár Buban Manje. Ezenkívül tizenháromtagú választmányt és öttagú felügyelőbizottságot választottak a közgyűlésen.

Rózsa Sándorról készít Eddie Polo filmet Budapesten

A világhírű amerikai cowboy-filmszínész — magyar

Budapestről jelentik: Eddie Polo, a híres amerikai cowboy-filmszínész néhány nappal ezelőtt Budapestre érkezett. Az újságírókat, amikor felkeresték, nagy meglepetés érte, az angolul feltett kérdésekre Eddie Polo ugyanis folyékony magyarsággal válaszolt. Ekkor derült ki, hogy Eddie Polo idegen hangzású nevével magyar állampolgár. Magyarországon született, itt töltötte első gyermekéveit s csak azután került külföldre. Azóta sohasem járt otthon s hogy most végre mégis Budapesten van, ezt is egy sajnálatos balesetnek köszönheti. Egy filmfelvétel alkalmából szakadékok kellett átugratnia lovával. A ló rosszul ugrott és tizenöt méter magasságból lezuhantak. Eddie Polo került aljára. A ló teljes súlyával reázuhan s a nyereg gombja teljesen összeroncsolta a nagyszerű filmszínész hasát. A ló azonnal megdögölt, Eddie Polo pedig hasroncsolásán kívül tizenöt helyen tört össze csontjait. Hat hónapig kórházban feküdt, most pedig üdülési szabadságot vett és pihenését felhasználva utazott végig Európán, egészen Budapestig, ahol valószínűleg egy teljes évig marad.

Az újságírók kérdésére Eddie Polo a következőket mondta el életrajzá-

— Négyesztendőskoromban szüleimmel szűkebb pátriából, Nyitrából elköltöztünk Bécsbe. Tíz esztendőt töltöttem ott, azután felszedtük a sátorfánkat. Én már akkor régen kenyérkereső voltam, négyesztendőskoromban kezdtem el az artistáskodást. Bécsből áthajóztunk a tengeren és Amerikát, speciálisan Kaliforniát jártuk be édesapám cirkuszi truppjával. Már akkor is lovasprodukciókat végeztem. A filmmel csak később kerültem összeköttetésbe. Azóta filmet csinállok, nagyjából kalandorfilmeket, cowboytörténeteket. A filmmel eddig körülbelül huszonnyolc csonttörést és hetitizenkét-tizenháromezer dollárt kerestem. Ennek egy része fixfizetés, a másik pedig részesedés. Megdolgoztam alaposan ezért a pénzért, de vannak, akik még többet keresnek. Chaplin például hetit negyven-ötvenezer dollárt is megkeres. Igaz, hogy ő saját rezsijében csinálja a filmeket. Magának dolgozik. De például Fairbanks is megkeres huszonöt-harmincezer dollárt. Kényszerpihenőmet használtam fel a budapesti utra. De főképpen Rózsa Sándor története csábított. Amerikában minden ember ismeri Rózsa Sándor nevét. Ennek a betyárnak az életét határozottan filmre kívánkozik és cso-

dátos módon még senkinek sem jutott eszébe, hogy feldolgozza. Az amerikai filmgyárak minden nemzet történetéből, mondaköréből dolgoznak fel részleteket, de magyar tárgyú filmszenárium még nem került a kezembe. Pedig már most kijelenthetem, hogy Rózsa Sándor történetének internacionális sikere lesz. Hogy mást ne mondjak, egyedül Newyorkban körülbelül félmillió magyar él. Igen sok filmszínész és más híres ember él Amerikában, akikről, idegennevelésén, nem is tudjuk, hogy magyarok. Például az operatőröm, akit Londonban hagytam, szintén magyar, Kann Berthold a neve. Engem már nagyon régóta csábított a honvágy és most nem is megyek el addig, amíg el nem készülök ezzel a tervemmel. Valószínűleg társulok valamelyik magyar filmgyárral és magyar szereplőkkel megcsináljuk Rózsa Sándor életét. Minden jelenetet ott akarok felvétenni, ahol az a valóságban is megtörtént. Remélem, hogy félesztendő alatt az egész nyolcfelvonásos film elkészül. Számításaim szerint körülbelül tíz-tizenkétezer dollárba kerül ennek a filmnek az előállítás. Magyar koronában maximuman nyolcszázmillió, egymilliárd a költség. Én azonban még egy-két filmet szeretnék Magyarországon csinálni, mielőtt visszamegyek Amerikába. Remélem, hogy sikerülni is fog. Ami szabadidőm marad, azt a zenének szentelem. Magam is nagy muzikus vagyok. Zongorázom, hegedülök, esellózom és a saxofon is kedves hangszerem. Szoktam komponálni is. Azt mondják, mint komponista sem vagyok utolsó. Most csinállok magyar muzsikát is. Valósággal bolondja vagyok a magyar zenészek. A szabad időmben tehát nem fogok cowboy-ruhában lovagolni az Andrassy-uton, mint Londonban Tom Mix kollégám, hanem azokat a helyeket keresem meg, ahol jó zenét lehet hallgatni.

Eddie Polo szerényen, minden feltűnés nélkül él Budapesten. Ebben előnyösen különbözik a világhírű filmstároktól.

Novisad

sürgeti a megyei székhely áthelyezését

A kiszélesített tanács közgyűlése

Noviszadról jelentik: Kedden délután négy órakor közgyűlést tartott Noviszad város kiszélesített tanácsa, Mitovanovics Milován dr. polgármester elnökletével. A közgyűlés legfontosabb tárgya Popovics Jefka tanácsstag javaslata volt, amelyben sürgeti, hogy a kerületi beosztásról szóló törvénynek megfelelően a kerületi székhelyt Szomborból Noviszadra helyezték át. Javasolja, hogy erre vonatkozóan a város sürgősen készítsen memorandumot és azt egy küldöttség nyújtsa át a belügyminiszternek.

Klicin Mita beszédében helyesli a javaslatot, amelynek teljesítése szinte nem ütközhetik akadályokba, mert a kerületi székhely áthelyezése a csak már fennálló törvény végrehajtását jelenti.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta és Rajkovic Dragomir indítványára elhatározták, hogy a küldöttség vezetésére Miletics Sziavko dr. egészségügyi minisztert és a vajdasági radikálpárti képviselőket kéri fel.

Elhatározta ezután a közgyűlés, hogy a város az NTK sportpályát tíz évre bérbeadja a Szokol-egyesületnek. A noviszadi zeneegyesület számára a maribori Glazbena Matica előadásánál felmerült deficitje fedezéséhez kétezer dinár hozzájárulást szavaztak meg. Elhatározták, hogy tizennyolc hold földet a tisztviselők számára házhelyek céljára felosztanak. A fetelepek ügyében úgy döntött a közgyűlés, hogy ezeket nem adják örök bérletbe, amint a fakereskedők kérték, hanem csak huszonöt évre engedik át, évenként és holdanként tizennyolc öl elsőrendű tűzifa bérleti díj ellenében. A tárgysorozaton levő nyugdíj-ügyeket a közgyűlés levette a napirendről.

Községi választások a Szerémségben

Petrovaradinban és Vukováron kicserélik a kormánybiztosokat

A belügyminiszter Petrovaradinban és Vukováron elrendelte a képviselőtestületi választásokat és azok megtartását augusztus 23-ára tűzte ki. A belügyminiszter felmentette állásától Petrovaradin radikálispartii kormánybiztosát, Anojdzsics Vjekoszlávot, aki vörös posztó volt a petrovaradini horvátok szemében és aki a felfüggesztett képviselőtestület helyett teljhatalmulag intézte Petrovaradin közigazgatási vezetését. A miniszter a választások megejtéséig dr. Szélig Pál, petrovaradini városi tanácsnokot nevezte ki kormánybiztosná, aki a legkomolyabb jelölt Petrovaradin polgármesteri állására. Anojdzsics Vjekoszláv volt kormánybiztos visszakerült Stara-Pazovára főszolgabírónak.

A petrovaradini községi választásokon a Zajednica már mint önálló párt lép fel. Résztvesz a választásokon a Pribicevics párt, amely elsőnek nyújtotta be jelöltjeinek névsorát. Radicsék és a Zajednica közt elkeseredett küzdelemre van kilátás, de bizonyosra vehető, hogy Radicsék többséget kapnak.

Vukováron hasonló a helyzet. Ott a horvát pártok győzelmére számítanak, annál inkább, mert a horvát pártok közös listában egyeztek meg. A listán tekintélyes horvát polgárok szerepelnek, akiket a vukovári németek is támogatni fognak. A szerb pártok közül csak a radikálisoknak van komoly esélyük, hogy képviselést kapnak az új törvényhatósági bizottságban.

Feltűnést kelt, hogy a *Sriemski Hrvat*, amely Radics vukovári orgánuma, érdekes cikkben követeli, hogy dr. Vukovics Milán vukovári kormánybiztos, a radikális pár exponense távozzék a helyéről, mert az obznana rendelet idejében a horvátok ellen foglalt állást. Szintügy követelik Teodorovics Dragutin, szerémségi főispán távozását, mert a Radics-párt üldözésében aktív részt vett. A Radics-párt megegyezett a radikális párttal dr. Iszaljovics Vászta, volt szerémségi főispán kinevezésében.

Bácsmegeye költségvetése

Vita nélkül intézte el a megyei közgyűlés a tárgysorozat 800 pontját

Szomborból jelentik: Bácsbodrog vármegye rendkívüli közgyűlését kedden délelőtt kilenc órakor tartották meg. A 800 pontból álló hatalmas tárgysorozat vitája minden szenvedélyesség nélkül a legteljesebb rendben folyt le. A teljes számban megjelent Pribicevics-partii bizottsági tagok Protics Sztamenkó bresztováci görögkeleti plébános napirend előtti felszólalását sem kifogásolták, aki indítványozta, hogy a szerb-horvát megegyezés jegyében létrejött új kormányt üdvözzöljék. Ellenindítványt a pótköltségvetéshez csupán Vakanjac Milán dr. apatini közjegyző jelentett be, de később ő is visszavonta azt.

A közgyűlést Raics Szevetiszláv alispán nyitotta meg, melynek első pontjaként a megyei másodfőjegyző az alispán kinevezését terjesztette elő.

A 6.000.000 dináros költségvetésből a közgyűlés 4.000.000 dinárt Baranyának, 1.600.000 dinárt a bezdánbatinai komphidra, 1.000.000 dinárt a batinaí főszolgabírói hivatal épületének fölépítésére, 1.500.000 dinárt a jégkarosutak felsegélyezésére szavazott meg. Elhatározták, hogy 100.000 dinárt fordítsanak az irattárak kicserélése körül fölmerülő költségekre.

A pótköltségvetés során 230.000 dinárt szavaztak meg egyes katolikus egyházközségek részére és a szombori református templom felépítésére. Ebből az összegből a batinaí katolikus templom építésére 50.000 dinárt, a bácsmonostori katolikus templomra 150.000 dinárt, a krnjajai katolikus templomra 50.000 dinárt, a szombori református

templomra 25.000 dinárt jut.

A közgyűlés a bácskai radikális képviselők kérelmére évi szolgálati pótlék címén 12.000 dinárt szavazott meg dr. Radics Lázár igazságügyi osztályfőnök részére, ezenkívül kisebb-nagyobb összegű jutalmat a tisztviselőknek.

A kiadásokat a husz százalékos ingatlan átirási illetékből fedezik.

A közgyűlés végül elfogadta az utépitésre vonatkozó előterjesztéseket, jóváhagyta a szentai villanytelep szabályzatát és pótszerződését, Hauer József szentai lakos telekvásárlását, aki a telken gyapjagyárat rendez be és dr. Tóth Béla szentai városi árvászeki ülnök ügyében a városi közgyűlés határozatát.

Ujabb antiszemita zavargások Romániában

Jassyban megverték Cuza egyetemi tanárt

Bukarestből jelentik: Vasárnap este Jasyban az uccán egy ember megtámadta és megverte Cuza egyetemi tanárt, az antiszemita diákmozgalmak egyik irányítóját. A tanár egy gazdag jassyi zsidó nagykereskedőt nevezett meg mint támadóját, akit bár ez tagadta, hogy ő volna a támadó és alibit is igazolt, — a rendőrség letartóztatta.

A támadás után Jasyban az egyetemi hallgatók nagy antiszemita tü-

tetést rendeztek, sok zsidót megvertek, üzleteik kirakatát betörték és a cégtáblákat leszakították. Ugyanez történt *Ungheniben és Foksniban* is. Nagyobb vérontásúak a rendőrség közbelépése vette elejét. Jasyban három egyetemi hallgatót letartóztattak.

Az egyetemi városokban állandó lovasrendőr-őriáratok cirkálnak, hogy újabb zavargásoknak elejét vegyék.

A görög sajtó háborúra izgat

Csapatösszevonások a bolgár határon

Athénből jelentik: A görög kormány, mint ismeretes, több hadosztályt mozgósított a bolgár határ felé, mert ismeretlen tettesek Stanimaka bolgár helység táján megölték egy *Nikolaida* nevű görög vagyonos kereskedőt. A szófiai görög követ nyomában az eset után szigorú vizsgálatot és megtorlást sürgetett, amit a bolgár kormány természetesen készségesen megígért, a tetteseket azonban nem sikerült elfogni. A gyilkosság még július 25-én történt Stanimaka környékén és annyit már ki lehetett deríteni, hogy *ugyanaz a rablóbanda ölte meg és fosztotta ki a görög kereskedőt*, amely nemrég

Stanimaka helyettes polgármesterét is meggyilkolta és házat kirabolta. Miután a vizsgálat nem járt eredménnyel, a görög kormány Szalonikiból és Kavallából *csapattestekeket* rendelt a bolgár határra és az athéni sajtó arra izgat, hogy meg kell szállani egyes bolgár határmenti helységeket, míg Görögország elégtételt nem kap.

Szófiában az ideérkező hírek szerint úgy vélekednek, hogy *Görögország ürügyet keres a beavatkozásra*, mert más értelme nem lehet a csapatmozgósításnak, mikor Bulgária bebizonyítja, hogy meg akarja torolni a gyilkosságot.

„Franciaország vagy megvédi Marokkót, vagy elveszti egész Észak-Afrikát!”

Painlevé a marokkói kérdéstről

Párisból jelentik: *Painlevé* miniszterelnök Auteuilben nagyszabású beszámolót tartott, amelyben a marokkói kérdéssel is foglalkozott. *Franciaország az előtt a dilemma előtt áll*, — mondotta — *hogy vagy megvédi Marokkót, vagy feladja egész Észak-Afrikát és szakít a gyarmatosítási politikával*. A francia kormány nem követett el mulasztást és most is kész arra, hogy *Abd el Krimmel békét kössön*. Abd el Krim megkapta a francia békeajánlatot és csupán tőle függ, hogy a béke megvalósuljon. De minden intézkedés megtörtént a katonai hadműveletek folytatására is és *ha a riikabilok visszautasítják a békét és támadóan lépnek fel, Franciaország kellő eréllyel fog velük szembeállni*.

Francia hivatalos körökben megerősítik azt a hírt, hogy *Abd el Krim képviselői Tetuanban Primo de Rivera-val csak testetlenül beszélgettek*. A tábornok nem közölte velük a francia-spanyol békefeltételeket, de természetes, hogy a beszélgetés során szó volt azokról az alapelvekről, amelyeknek figyelembevételével a spanyolok és a franciák tárgyalni hajlandók. Abd el Krim kiküldöttjei erre elhagyták Tetuant és Gibraltárba utaztak, hogy érintkezésbe lépjenek Ettheverietta spanyol nagyiparossal, aki a madridi kormány megbízásából megindította a félhivatalos tárgyalásokat Abd el Krimmel. Ettheverietta azonban kijelentette, hogy sem ideje, sem kedve

nincs az ügygel tovább foglalkozni és elindult yachtján a már régebben tervezett észak-tengeri útjára. Titkára azonban rendelkezésére áll Abd el Krim küldöttjeinek, hogy közléseiket átvegye és az érdekelt kormányokhoz továbbítsa. Még nem bizonyos, hogy Abd el Krim kiküldöttjei azonnal visszatérnek-e, vagy megvárják Gibraltárban Abd el Krim újabb instrukcióit? Párisi hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy *Abd el Krim egyáltalán nem is gondolt béketárgyalásokra*, egész eljárása csak azt célozza, hogy időt nyerjen és hogy *a franciákra és a spanyolokra hárítsa a béke meghiúsulásának ódiumát*.

Marokkói jelentések szerint a fronton általában nyugalom van, csak Asien környékén voltak harcok, amelyekben *először szerepeltek tankok*. Az új harceszközöktől a rifek annyira megrémültek, hogy sebesülteik hátrahagyásával elmenekültek. Kis összeütközés volt Kariánál, ahol a franciák egy előretolt állásukat akarták élelmiszerekkel és hadianyaggal ellátni. Itt a francia repülő-osztagok is beavatkoztak a harcba.

Londonból jelentik, hogy *a francia fennhatóság alá tartozó szíriai területen nagyarányú felkelés tört ki*. A suddai francia laktanyát a bennszülöttek órákon át tűz alatt tartották. Végül a szomszédos Transjordániából automobilon *angol gépfegyveres osztagok érkeztek a franciák segítségére*.

A bár-táncos halálos harapása

Szerencsétlenség a bécsi strandfürdőben

Bécsből jelentik: A mentők szombat délután beszállították a Favoriten-strassei kórházba L. Lola tizenöt éves urileányt, akit — mint mondotta — *veszett kutya harapott meg*. A szerencsétlen leányon magas láz tört ki és bár Pasteur-oltásban részesítették, már nem lehetett segíteni rajta, kínos görcsök és bénulási tünetek között meghalt.

A rendőrségi vizsgálat utólag kiderítette, hogy a szerencsétlen teremtést *nem veszett kutya, hanem egy bár-táncosa harapta meg tréfából*, a szegény leány azonban az anyjának azt mondta, hogy a strandfürdőn a napon sülkérezeve, veszett kutya mara meg a combján. A tragikus haláleset óta szemtanúk jelentkeztek, akik akkor szintén a strandfürdőn voltak és látták, hogy egy fiatalember hancurozott a homokos porondon a leánnyal és tréfálkozva felső combjába harapott. A rendőrség a megadott személyleírás alapján kutatja a bár-táncost, aki halálosan harapdálja a strandon a leányokat.

Kézrekerült a nápolyi Kopinics

A véletlen rendőrkézre juttatott egy tizenhárom millió líras sikkasztót

Fiuméből jelentik: Érdekes körülmények között került a fiumei rendőrség kezére Albertó Longobardi a *Banka di Napoli* nápolyi pénzügyi tisztviselője, aki két évvel ezelőtt a bank pénztárából tizenhárommillió lírat elsikkasztott és nyomtalanul eltűnt.

A napokban *Papalardó* fiumei rendőrtisztviselő egy kevésbé jóhírű kávéházban nyomozott valaki után, amikor a kávéház egyik sarokasztalánál egy feltűnően elegáns fiatalembert vett észre, aki levélíráshoz mélyedt. A rendőrtiszt érdeklődni kezdett az ismeretlen fiatalember kiléte felől, azonban senki sem tudott felvilágosítást adni róla. Papalardó visszatért a hivatalba, ahol ismét eszébe jutva a fiatalember, lapozgatni kezdett a körözés alatt álló bűnözők nyilvántartási könyvében, ahol az egyik fényképen a kávéházi ismeretlen arcvonásaira ismert. A fényképhez csatolt nyilvántartási lap elárulta, hogy a kép Albertó Longobardiról, a *Banka di Napoli* tizenhárommillió líras sikkasztójáról készült. Nyomban visszástett a kávéházba.

Az ismeretlen férfi azonban ekkor már eltávozott, amint a kávéház személyzete közölte, autón, Abbazia felé. A rendőrszt erre másik autón üldözőbe vette az ismeretlent. Abbaziaba érve, a Principe Umberto kávéház teraszán, amely a legelőkelőbb közönség találkozóhelye. Papalardó rendőrtiszt felfedezte a keresettet. Több előkelő hölgy társaságában beszélgetett, amikor a rendőrtiszt elhaladva mellette, megszólította:

— Jó napot Longobardi ur!

Az ismeretlen erre felugrott, elvörösödött, majd nyugodtságot színlelve válaszolt:

— Uram, ön valószínűleg téved.

Azzal félrevonult a rendőrtisztviselővel és okmányaival igazolta magát. A rendőrtiszt már-már becsánatot kért és távozni akart, amikor az ismeretlen levél-tárcájából, amelyet az a kezében tartott, levélboríték hullt a földre. A rendőrtiszt udvariasan utána hajolt, hogy felvegye és ekkor észrevette, hogy a boríték címe Albertó Longobardi névre szól. Az elegáns fiatalembert erre nyomban letartóztatta és Fiuméba szállította. A kihallgatás folyamán beismerte, hogy Longobardinak hívják és hogy ő sikkasztotta el a tizenhárommillió lírat.

A subotici sakkverseny második fordulója

Öt játszma remis-vel végződött

Általános érdeklődés mellett folyik a subotici jugoszláv sakk szövetség által rendezett országos sakkverseny, amelyen már az első két napon több értékes pártit játszottak.

A sakk szövetség által kitűzött díjakhoz a keddi napon *újabb díjak* járultak. Dr. *Ovadia* beogradi ügyvéd, a beogradi Sakk-Egyesület tiszteletbeli elnöke külön jutalmakat tűzött ki azok részére, akik a leendő győztesrel szemben a verseny folyamán játszmát nyernek.

A verseny keddi — második — fordulója nagyrészt remis-vel végződött. Így eldöntetlen lett a dr. Singer—Csillag, Pirc—Markovics, Tenner—Feuer, Gräber—Pavkovics, Vidmár—Rozsics-játszma. Szupán győzött Tóth ellen és Kulzsinszki Boschán ellen. A Poljakov—dr. György és Todorovics—Valentinesics között játszmák nem nyertek befejezést; e két függőben maradt pártit szerdán délelőtt tíz órakor folytatják a Szubotici Sakk-Kör helyiségében.

A verseny állása a második fordulónál: Feuer (Szubotica), Gräber (Szombor), Pavkovics (Split), dr. Singer (Zagreb) Tenner (Starobocse), Vidmár (Ljubljana) 1½, dr. György (Szubotica), Poljakov (Beograd) 1 (1), Boschán (Szubotica), Kulzsinszki (Novisad), Szupán (Maribor) 1, Csillag (Szubotica), Markovics (Novisad), Pirc (Maribor), Rozsics (Split) ½, Todorovics (Beograd), Valentinesics (Ljubljana) 0 (1), Tóth (Vrsac) 0.

Szerdán, a harmadik fordulónál a következő játszmák lesznek: Pavlovics—Vidmár, Valentinesics—Gräber, dr. György—Todorovics, Tóth—Poljakov, Feuer—Stupán, Markovics—Tenner, Csillag—Pirc, Boschán—dr. Singer, Rozsics—Kulzsinszki.

A hétfői első forduló *legérdekesebb játszmája* a következő szicíliai megnyitási párti volt, amely dr. György (Szubotica) és Stupán (Maribor) között folyt le. Világos: dr. György, sötét: Stupán. 1. e4 e5, 2. Hf3 He6, 3. d4 e×d4, 4. H3×e4 e6, 5. Fe2 Hf6, 6. Hc3 a6, 7. 0—0 Vc7, 8. Kh1 Fe7, 9. f4 d6, 10. a4 0—0, 11. Fe3 Bd8, 12. Va1 d5, 13. e5 Hd7, 14. Vf2 Ha 5, 15. H5(?) H×e5 (Ff4 c7-el miatt), 16. Vg3 d6, 17. Hc3—b5 a×b5, 18. H×b5 Vc6, 19. H×d6 Vd6, 20. fe Hg6, 21. Ff4! e5, 22. Fg5 Fe6? 23. H4 h6, 24. Fe1 Vf8, 25. h5 Hf4, 26. B×f4!! e×f4, 27. F×f4 Ff5, 28. F×h6 Kh7, 29. F×g7 Vd6, 30. Vg5 Kg8, 31. Vh6 Fh7, 32. Fd3 sötét feladta.

A leleplezett Matuzsálem

„Nem félek a börtöntől, mert annyival meghosszabbítom az életemet“

Párisból jelentik: A XII. kerület előjáróságán megjelent Louis *Autrang* és kérte, hogy vegyék fel a választók névjegyzékébe. Születési bizonyítványával igazolta, hogy 1818 január 23-án született Cannesban. A hivatalnoknak feltűnt, hogy az irások szerint több mint száz éves férfi milyen fiatalosan mozog és kérdőre vonta. A férfi erre elmesélte, hogy hosszas tanulmányozás után fiatalítószert talált fel és mint jelenléte igazolja, sikerrel is próbálta ki önmagán. Nagy bőbeszédűen előadta, hogy nemcsak fiatalítószere van, hanem felfedezte a csodabalsamot is, amely a hosszú életet biztosítja. Mingyárt át is nyújtotta a hivatalnoknak erről szóló könyvét.

— Tekintve, hogy ön köztisztviselő — mondta — ingyen adom önnek a könyvet, mástól száz frankot szoktam kérni. Az előjáróság hivatalnokát valóban nem hagyta nyugodni a megfiatalodás titka. Alaposan áttanulmányozta Louis *Autrang* könyvét, de áttanulmányozta az anyakönyveket is és ezekből kiderült, hogy az az *Autrang*, aki 1818 ja-

nuár 23-án született, korántsem élt száz esztendő, hanem aránylag fiatalon, 1857-ben meghalt és a megfiatalodott ember tulajdonképpen ennek az unokája. Kiderült, hogy az állítólagos Louis *Autrang* 1870-ben született és voltaképpen *Friedrich Wilhelm Weisz* az igazi neve.

A szélhámost bíróság elé állították közokirat hamisításért és egyéb csalásokért. A bíróság előtt is találmányára

hivatkozott, de kevés eredménnyel, mert másfél évi börtönre és kétszáz frank bírságra ítélték.

— Nem fellebbezek, — mondotta az ítélet kihirdetése után a leleplezett *Matuzsálem* — mert végeredményében mindegy, mennyi időre csuknak le. Nem elveszett idő az az én életemből, amelyet a börtönben töltök, legfeljebb annyival hosszabbítom meg találmányom segítségével életemet.

Borzalmas gyilkosság Bécsben

Két hétig feküdt egy meggyilkolt asszony a lakásában

Bécsből jelentik: *Hübscher* Károly ötvennyolc éves piaci árus hétfőn délután megjelent a rendőrségen és a következő szavakkal adta át lakása kulcsát az ügyeletes tisztviselőnek:

— Tessék kimenni, ott fekszik a feleségem két hét óta a hálószobában halottnak.

A rendőroket már az előszobában rettentő szag állította meg, amely a hálószoba felnyitásánál szinte elviselhetetlenné lett. Mindennél rettenetesebb volt azonban a látvány, amely eléjük tárult. Az egyik ágyban egy ruhanélküli holttest volt, amelyet teljesen elleptek a rovarok és a férgek. A fejet néhány vánkos takarta, amelyeket csak nagy erővel lehetett a véres sebekről leszakítani. A koponya teljesen szét volt roncsova. A szobában egyébként rend volt.

Hübscher elmondta, hogy feleségét *Horváth* Karolinának hívták, negyvenhét éves, budapesti születésű asszony volt. 1924 nyarán vette nőül. Együtt jártak Bécsben és Prágában a vásárokrára, de állandóan veszekedtek és féltékenységi jelenetek játszódtak le közöttük, amelyek miatt ő sokat szenvedett,

annál is inkább, mivel a háború alatt átessett a biamaui robbanás és azóta idegcsokkos. Julius 16-án moziban voltak, onnan hazatérve ismét civakodtak. Felesége kiadta az utját. Ő kérte, könyörgött hozzá, sőt elébe térdelt és azt ígérte, hogy rövidesen pénzt szerez és akkor megint olyan jól fognak élni, mint azelőtt. Azután lefeküdtek. Éjjel hirtelen, anélkül, hogy tudatában lett volna annak, hogy mit cselekszik, felugrott ágyából és a szobában lévő favágó tőkével halántékon sújtotta a feleségét. A vér látásra öröngeni kezdett és addig ütötte felesége fejét, míg az alaktalan roncsa nem változott. Azután letakarta párnákkal és egy szállóban bérelt szobát. Néha-néha hazanézett, meggyőződni róla, nem fedezték-e fel tettét. A holttestet *lysollal* többször leöntötte. Ennek ellenére a hüllaszag mindig erősebb lett és amikor látta, hogy erről előbb-utóbb fel fogják fedezni a gyilkosságot, jelentkezett a rendőrségen és bevallotta, hogy mi történt. Letartóztatták, az asszony holttestét pedig a bonctani intézetbe szállították, ahol fel fogják boncolni.

A bigamista lelkész

Kettős házasság miatt a vádlottak padjára került egy anglikán pap

Londonból jelentik: London legérdekesebb helye a törvényszék épületében annak a tanácsnak az ülésterme, amely a válópöröket tárgyalja. A válópörök hihetetlen arányban szaporodnak Angliában és a szenzációéhes közönség legnagyobb örömeire nagyrésztük pompás botrányval van súlyosbítva. Az angolok érdeklődése pedig már a politikáról és a sportról mindiobban a válási esetekre összpontosul, olyannyira, hogy a parlament erkölcsös tagjai immár szükségesnek látták egy, a válópörök nyilvános pertraktálásait betöltő törvényjavaslat megfogalmazását. A válópörös tanács elé nap-nap után vonulnak fel egyszerű munkásokon és szürke polgárokon kívül a társadalmi élet kifülfüszögői. — pénzarisztokraták, parlamenti férfiak, magasrangú katonatisztek. Hétfőn a bíróság kelleme változatosságról gondoskodott híres közönségre számára. A tanácssterembe egy tiszteletreméltó *lelkész*, hetven éves öreg ur csoszogott be és pedig nem is mint tanu, avagy válni akaró férfi, hanem mint bigamista. Az öreg ur *Emanuel Suffry* volt és nagyszámban megjelent ismerősei összeszuktak.

— A *waterloo-willy-i lelkész*. A bigamista valóban nem volt más, mint a jó *waterloowilliek* köztisztviselőben álló lelkésze.

Suffry Romániában született és fiatal korában vándorolt be Albion területére. Anglikán vallásra tért át, elvégezte a teológiát és az anglikán egyház lelkésze lett. 1908-ban a Portsmouth közelében levő *Waterloowill* választotta meg lelkészévé. Tizenöt év előtt házasodott meg *Suffry*, egy angol hölgyet vett feleségül. Eleinte boldog volt házasságuk, de idővel elhidegültek egymástól, civakodásokra került a sor, úgy-

hogy a lelkésznek szép napon összekapott és elhagyta férje házat. Ennek nyolc éve. Egyiküknek sem jutott eszébe, hogy különélésüket szankcionáltassák és a törvény útján is kimondassák válásukat. Csak hogy néhány hónap előtt egy fürdőhelyen megismerkedett *Suffry* né egy román úriemberrel, aki leleplezte *Suffry*-t, hogy már Romániában is volt egy felesége.

Suffry né a román hatóságoknál érdeklődni kezdett és csakhamar megírt a válasza, amely bizonyította, hogy az állítás nem légből kapott pletyka volt. *Suffry* mielőtt Angliába költözött volna, egy román nővel házasságot kötött. A lelkész né erre feljelentette az öreg urat bigamia miatt.

A tárgyaláson irulva-narulva elmondotta a lelkész, hogy 1882-ben csakugyan feleségül vett atyja kívánságára egy román leányt, akitől két év múlva egyháziilag elvált. Második házassága előtt tett lépéseket, hogy a világi hatóságok is elválászzák, ekkor azonban hirt kapott arról, hogy első felesége meghalt. Ebben a tudatban nősült meg másodikzor.

— Mikor tudta meg, hogy első felesége is él? — kérdezte az elnök.

— Nyolc éve, amikor egyszer csak egy jól megtermett csinos fiatalember lépett be a szobámba, nyakamba borult, megcsókolt és papjának nevezett. A fiata azután képzelt megismerődésemre megmondotta, hogy a mama azt üzeni, hogy *üdvözlöl* és nem haragszik rám, mert ő is megtalálta élete boldogságát. Ezek után jobbnak láttam hallgatni a dolgról, féltem, hogy kellemtelenségeim lesznek, gondoltam, öregember vagyok, halálomig már csak titokban maradhat a dolog.

Sainos, nem így történt. De legutóbb van egy jó, szép fiata. Ez pedig nagy öröm egy ilyen öregembernek.

A bíróság úgy határozott, hogy a tárgyalást felfüggeszti és Romániából kér pontos adatokat. Az öreg lelkész megnyugodva távozott: a román hatóságok buzgalmit ismerve, nem kerül már sor az ő életében ítéletre...

Kétezer százalékos pótdadó

a bánáti német községekben

Neuner képviselő interpellálni fog a dobrovolljácok adómentessége miatt

Velikibecskerekéről jelentik: Dr. *Neuner* Vilmos németpárti képviselő interpellációt készült intézni a belügyminiszterhez a német telepesekkel szemben elkövetett igazságtalanságok miatt. Az interpelláció szerint *Németország* község tizenhét ezer hold földjéből három ezer hold van a németek tulajdonában és tizennégyezer, amely a Csekonics-uralomé volt, dobrovolljácok kezében. Ezek a dobrovolljácok azonban nem járulnak hozzá a községi terhekhez, pótdadót nem fizetnek, az iskola fenntartásában sem vesznek részt, míg a német lakosság, amely a földnek csak egy ötöd részét birtokolja, minden közterhet visel.

Még súlyosabb a helyzet Csesztelek községben. Itt ezerhatszáz hold van a régi birtokosok kezében és kilencezer a dobrovolljácok tulajdonában, akik szintén nem vesznek részt a közterhek viselésében, amiért a németeknek kétezerhatvanöt százalékos pótdadót kell fizetniük. Egy hátor jegyzője volt a falunak, aki a telepesektől is be akarta hajtani az adót, ezt nyomban elhelyezték a községből.

Ezeknek az adatoknak alapján kérte a képviselő, hogy hajlandó-e a belügyminiszter sürgősen elrendelni a vizsgálatot és kötelezni a telepeseket, hogy ők is viseljék a közterheket.

Moszkva vádja

a II. internacionálé ellen

Loucheur egymillió frankot ígért az orosz ellenforradalmároknak?

Moszkvából jelentik: Az antibolsevista lázadás ügyének tárgyalását kedden folytatták. A tárgyalás folyamán eddig annyi bebizonyosodott, hogy az antibolsevista komité az ősszel lázadást készítette elő *Georgiában*. Az ügyész vádbeszédében mindenekelőtt a lázadás előkészítését ismertette. Elmondotta, hogy a komité a második internacionálé segítségével szervezte meg a zendülést. *Loucheur*hoz fordultak segítségért, aki egymillió frankot ígért is nekik, de siker esetére gazdasági engedményeket követelt. A lázadás inkább rablőhadjáratnak nevezhető formában jelentkezett és így a federalisták és a mensevisták is a felkelők ellen fordultak. Így nem sikerült a lázadás.

Az ügyész szerdán folytatja vádbeszédét.

Boxberger Bad-Kissingen
Alapítva 1711-ben.

KISSINGER LAPDACSOR

SOVÁNYÍTÓTABLETTÁK

a legjobb szer székiszorulás és házás ellen. Kapható minden gyógyszerárban Subotici lerakat: 4674

HERCZL JENŐ DROGERIA

Aleksandrova ulica 1,
S. H. S. Póterakat:

„ISIS“ D. D. Zagreb-Beograd

HIREK

Görög mese

Diomela kapujánál, gyönyörű villájában lakott a hajdan oly széke Pulka s minden csütörtökön, alkonyatkor, vendégeit fogadta. Hatvanadik tavaszában már nem volt egészen üde nő, de halatlan művészetével s gyönyörű festékeivel ki tudta javítani az idők sérelmeit még a kobeli körül is, s vissza tudta varázsolni ovális arcára az ingatag szépséget. Hasonlóképpen a barátnői, névszerint Aloé, Lais és Myrthé sem voltak már gyermekek, de sőt költői nevük ellenére talán még idősebbek is Pulkánál, közel a hetvenhez. Selyemszandáljaikban, amint feljöttek a márványlépcsőn, fehér pávák között, az ilyen csütörtöki napon. De olyan kedvesek és kecsesek voltak tanagrai formáikkal és barázdabillegető mozdulataikkal, hogy még mindig ők vonzották Athénben, ők négyen, a közéleti nevezetességeket.

Igaz, hogy a gunyoros Cleobulos, a zenei Clonas, a bölcs Xenophanes s a lírai Bacchylides, alighogy megérkeztek s helyet foglaltak a vendégek között az amphitalamusban, rögtön jelezték vonzalmak platonikus voltát s elandalogván a multak szép emlékein, finoman megállapították mindenféle csipkedésekkel és ironiákkal, hogy most már e hölgyekkel csak csevegni lehet a trójai háborúról és azontul, jó éjszakát!

— Biztos ez? — kérdezték egyszerre s látszólag vidáman Pulka, Aloé, Lais és Myrthé imádandó kacérsággal, mint négy nádszál, ami egyszerre hajlik meg és susog a szélben.

De a lelki mélyén nagyon szenvedtek s csak azért szalagáltak az amforákkal és öntögették a szagos bort, hogy a fájdalmukat leplezzék, mert mind reszkettek finom kis testükben s a könnyeiket morzsolták a pilláik alatt.

Ilyenkor a bölcs Xenophanes, legott néhány vigasztaló bölcsességet mondott pyrrhoni aforizmákkal vegyesen, míg Thespis, drámai költő, aki ötödiknek érkezett a társaságba, a lantját kapta föl s egy némely szép részleteket dalolt az Odyszeából, ami viszont egy hatodik vendégnek, sztrakezi Claothének tetszett, amennyiben ez a Homér kiadója volt.

— Az én vigaszom, — szólott Pulka, míg a harok pengtek a lanton. — az én vigaszom, hogy oly sok szeretőm volt Epirustól Aethiópiáig, mindenütt a világban. Soha el nem fogom felejtani hű férjemet sem, aki költő volt Judeában... De vajjon mit tehet egy költő, ha a feleségét egy zsarnok szava szólítja el a világ másik végére! El kellett szaladnom Ninivébe, ahol idomított kecskebakokkal táncoltam a holdfényben minden este, egy babylonai jazz-band hangjai mellett.

— Ama számosak közül, akik szívet birták, csak rhegiumi Ibycüst említem, aki szintén költő volt. — jegyezte meg Aloé szerényen. — Mert a többi is mind verseket írt ugyan, de az már egy se volt költő.

— En nem mondom senkit. — vetette közbe Lais csendesen. — Nem érdemes, igazán nem érdemes... Ha azt mondom, mind halátlan volt, már meg is mondtam, hányan voltak, igaz?

— Ha a nő eltelne a halátlanságot, — felelte Myrthé, — melyik férfinak lehetne megbocsátani ezen a világon? Ó, Istenek! csak mi nők tudjuk azt, mit szenvedünk olykor egy-egy keserű kedvesünkkel! Pythagoras példái mindig azzal kezdtek, hogy egyedül az övé legyenek. Mert hogy ő kitálatlalt valamit tantételeit! Aztért volt olyan büszke!

— Pillétek most volt igazán — magyarázta Xenophanes, a bölcs. — Az olyan ember, aki egymaga kívánna bírtani a nőt, olyan volna, mint aki a kőjét megzavarja. Eppen olyan volna, mint aki a nap világából ki akarná zárni a többi embert.

Ekkor Thespis egy utolsót pengtetett a lantján, azéért halajszóna. Hosszu ke-

ze, mint az elefántcsont hullott alá, a harok mentén, lehéren. Kívülről kocsizórej hallatszott. Egy fúrge talyiga állott meg, két gyönyörű öszvérrel az atrium előtt. S már be is léptek Damias, Porinos és Antimachides illusztris műépítésként, miután a gyeplőket az egyik oszlophoz kötötték.

— Bucsuzni jöttünk, — mondta vastag hangján Antimachides. Pulkához fordulva, — mert épp utazunk Itáliába, új építkezéseinkhez. A joniai partokon már vár a gályánk felszerelve!

— Óh, Istenek! — sóhajtották a hölgyek.

— Hermesre mondom! — csattant ki Antimachides, — kissé meg vannak azok akadva ottan, azok a jó emberek, az ő városukkal, amit alapítottak!

— Róma! — mondta Xenophanes, fitymálón.

— Építeni nem tudnak s egy másik nagy hibájuk, hogy asszonyaik sincsenek. Sürgősen nőkre van szükségük, mert különben megőrülnek ezek az alapítók! — magyarázta a művész s felhajtott egy nagy kehely bort egy ünnepi mozdulattal.

— Róma! — ismételte Xenophanes még lenézőbbben és nevetett.

S akkor, másodszor is, színiültig megtelt minden serleg, amint Pulka s a többi hölgyek szüntelenül töltötték a bort. Egy szavuk nem volt, egy hangjuk semmi, csak a szempillájuk rebent, mint egy jel, amint összenéztek villámzó tekintetükkel végtelenségek fölött, melyek megértően hajlanak össze, mint négy csucs egy hegynek. S amint Pulka elsőnek kiosont és eltűnt a rózsafüzérek között, a többi három mind kioldadt utána selyemszandáljában s szaladt le a lépcsőn, a fehér pávák között. Künn, egy pillanat alatt, leoldottak az oszlopról a gyeplőket, mint ahogy az övüket tudták leoldani haidan! S felkapva a talyigára, mint fecskéfészekbe így négyen, már vágattak is az éjszakában, a tenger irányában, a gálya felé. Rómába!

Szomorj Dezső

*

— Gyogyovics főispán Beogradban. Gyogyovics Dragoszláv szubotical főispán hivatalos ügyek elintézése végett kedden Beogradba utazott.

— Jegyzői kinevezés. A belügyminiszter Adamovics Milenko kizsácsi segédjegyzőt a vrsaci járásban levő Gudurica községbe jegyzőnek nevezte ki.

— A bácsmegyei alispán és a szombori polgármester Beogradban. Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj, Bács-Bodrog-megye alispánja és Tomics György, Szombor város polgármestere kedden Beogradba utaztak Szombor város több gazdasági ügyének elintézése végett.

— Városi közgyűlés Szentán. Szentáról jelentik: Senta város kizsácsi tanácsa kedden közgyűlést tartott, amelyen Branovicski Steván helyettes polgármester elnökölt. A közgyűlés napirendjén kétszáznegyven ügy szerepelt. A tárgysorozat legfontosabb pontja a városi földek bérlőknek kérése volt. A bérlők azt kérték a várostól, hogy a huszonöt éves bérelti szerződéseket, amelyek most lejárnak, hosszabbítsák meg. A kizsácsi tanács a bérlők kérését elutasította.

— Szerdán délelőtt lesz itélet a szubotical kémkedési pörben. Hétfőn, — amint azt jelentették — egész nap tárgyalta a szubotical törvényszék a Gataler Antal és társai szubotical lakosok, elleni kémkedési bűnügyet. Kedden szünetelt a tárgyalás, amelyet szerdán reggel kilenc órakor folytatnak. A szerdai tárgyaláson a tanukat hallgatja ki a bíróság, majd a perbeszédet fogják elmondani és utána, — valószínűleg a déli órákban — meghozza a bíróság az itéletet.

— Macdonald bolsevizmussal valója a konzervatív kormányt. Londonból jelentik: Macdonald éles beszédben támadta a kormányt a szénválság miatt. A kormány — mondotta Macdonald — előre tudhatta, hogy szénválság lesz és leti volna ideje megfelelő intézkedéseket tenni, ezt azonban elmulasztotta. A kormány minden erejével csak arra igyekezett, hogy presztizsét megvédje. A konzervatív kormány nem szavakban, hanem cselekedeteiben a bolsevistákkal együtt dolgozik.

— Az új portugál kormány. Lisszabonból jelentik: Az új kormány megalakult. Miniszterelnök és belügyminiszter: Domingos Pereira, külügyminiszter: Vasco Borges, hadügyminiszter: Vieira Rocha tábornok.

— Az érettségi halottja. Marosvásárhelyről jelentik: Nagy részvét mellettemették el a husz éves Balla Lászlót, Balla Attila volt vasuti főfelügyelő fiát. Balla László a marosvásárhelyi római katolikus főgimnázium szorgalmas növendéke volt, de az érettségén elbukott. Idegzetét a sok tanulás és a bukás anyira megviselte, hogy a kolozsvári ideggyógyintézetbe került, ahol meghalt.

— A noviszadi tanítókonviktus közgyűlése. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb tanítókonviktus augusztus 9-én délelőtt 9 órakor a konviktus helyiségében évi rendes közgyűlést tart.

— Nem lesznek adóvégrehajtások a topolai járásban. Beogradból jelentik: A Bácsmegyei Napló hírére, hogy a topolai járásban megkezdik az adóvégrehajtásokat, Radonics Jovan dr. és Markusev Milan radikális képviselők eljártak a pénzügyi főigazgatóságnál, ahol a leghatározottabban kijelentették, hogy nem adtak ki rendeletet az adóvégrehajtások megkezdésére és egyáltalán nem is gondolnak az adóhátralék végrehajtási uton való behajtására.

— Szerecséttlenül járt gyermek. Oranics Janko noviszadi 11 éves fiú egy rumenkai szálláson volt vendégségben és a szálláson a tengerimorzsológép elkapta a kezét és összeroncolt. Súlyos állapotban bevitték a noviszadi kórházba.

— Szabadiábra helyezett gyilkos anyja. Noviszadról jelentik: Szekulics Dobrila bácskogradisti leány ezévi május 7-én újszülött gyermekét megfojtotta és a kertben elásta. A noviszadi törvényszék vádta tanácsa kedden szabadiábra helyezte a letartóztatott leányt, miután szökésétől nem kell tartani.

— Tömeges autószerencsétlenségek Olaszországban. Rómából jelentik: Bologna mellett egy postautó tengelytörés következtében lezuhant a töltésről. Két utas azonnal meghalt, a többiek valamennyien megsebesültek. — Sondriónál egy magánautó az utkanyarulatnál felborult és negyven méteres mélységbe zuhant. A sofőr és az autótulajdonosa meghaltak. — Bergamo mellett hasonló szerencsétlenség történt, amelynek három ember esett áldozatul.

— Nyomában vannak a sentai pályaudvari trafikos eltűnt fiának. Szentáról jelentik: Ivanovics Sándor tizenegy éves elemi iskolai tanuló — mint a Bácsmegyei Napló már közölte — nemrég eltűnt szülei lakásáról. Mint-hogy vele egy időben még két gyermeknek nyoma veszett, a vérvád meseje ütötte fel a fejét Senta. A másik két gyerek már előkerült és most a sentai rendőrség arról értesült, hogy Ivanovics Sándort Novisadon látták, ahol beállt a Khudsky-cirkuszhoz. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Zsirszódát ivott. Topoláról jelentik: Tóth Margit családiany, aki Beer József topolai fűszerkereskedőnél volt alkalmazásban, hétfőn délelőtti öngyilkossági szándékából zsirszódát ivott. Súlyos sérülésével a szubotical kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— A Kulturbund működése. Veliki-becskekről jelentik: Dr. Neuner Vilmos német párti képviselő hétfőn dr. Bauernak, a Kulturbund titkárának társaságában felkereste Alexijevics Mita bogradi kerületi főispánt, a BBB osztályfőnökét, akivel közölte, hogy bár a Kulturbund működését már régebben újból engedélyezték, több bánáti községben a közigazgatási hatóságok még mindig akadályokat gördítenek a Kulturbund működése elé és annak vagyonát zár alatt tartják. Alexijevics főispán megígérte a képviselőnek, hogy haladéktalanul utasítani fogja a helyi hatóságokat, hogy engedélyezzék a Kulturbund működését a lefoglalt vagyonát adják vissza.

— Megalakult az új japán kormány. Londonból jelentik: Kato, a lemondott japán miniszterelnök megalakította új kabinetjét, amelynek összeállítása megegyezik az előző kormányéval, csupán három tárca vezetésében történt változás. Az igazságügyi, kereskedelmi és földművelésügyi tárca most a Kansida-pártnak jutott. Külügyminiszter báró Shivean lett.

— Vukovics sakkmeister szimultán versenye a szubotical sakkkörben. Vukovics Vladimir jugoszláv sakkmeister, ki a most folyó sakkverseny alkalmából az országos sakk szövetséget képviseli Szubotican, augusztus 6-án csütörtökön este kilenc órakor a Városi kávéházban a sakk-kör helyiségében harminc játékosal fog szimultán sakk-előadást tartani. Ezen a versenyen a sakk-kör szívesen lát bárkit vendégül és a jelentkezők, amennyiben még lehetséges, részt is vehetnek a játékban. Belépődíj nincs.

— A gyújtogató testvér. Tegnap számában már megírta a Bácsmegyei Napló, hogy Pivnicski Koszta jó módú szoboráni birtokos afölötti elkeseredésében, hogy fivere: Pivnicski Péter nem akart magtárában behordott termése számára helyet adni, bátyja magtárát és istállóját felgyújtotta. A csendőrség a gyújtogatót letartóztatta és a noviszadi ügyészség fogházába kísérte be. Skrebliju Iván noviszadi vizsgálóbíró és dr. Vukovojac Zsarkó államügyész a letartóztatott Pivnicski Kosztával e hó 6-án Szoborában helyszíni szemlére mennek ki annak megállapítására, hogy a gyújtogató miképp történt.

— Jegyzői kinevezések és áthelyezések. Veliki-becskekről jelentik: A belügyminiszter Schwarz Frigyes községi jegyzőt Écskáról Mibajlovára, Kraljovics Danilót Szerbeleméről Écskára helyezte át. Szerbelemre Arsenijevics Sándor jogszigorítót nevezte ki a belügyminiszter.

— Hajóösszeütközés Pancsevónál. Pancsevóról jelentik: A napokban a Bradarski Syndikat »Strossmayer« nevű személyhajója este kilenc órakor utasokkal megrakodva indult el Beogradból Pancsevóra. Alig hagyta el a hajó a Száva folyót, a Dunán még Beograd mellett nagy hevesességgel összeütközött egy felelő haladó és a Bajor Lloyd társaság tulajdonában lévő 50 vagón tehérrel megrakott motoros hajóval. Az összeütközés folytán a »Strossmayer« korlátja és kerékdobja leszakadt. Csak a véletlennek mult, hogy emberéletben nem esett kár. A hajó nem folytathatta az utját, hanem segélyhajó szállította az utasokat éjjel Pancsevóra. A baleset oka az volt, hogy a Duna közepén a hajónak utjában állott egy üres uszályhajó, melytől a két hajó nem láthatta meg kellő időben egymást és az utolsó pillanatban mindkét hajó kapitányának létekelonitotta hártotta el a nagyobb szerencsétlenséget.

— A csurogi gör. kel. plébános rágalmazási pere. Noviszadról jelentik: Tóth János Vasziye csurogi gör. kel. plébános súlyos sértésekkel illette Szász Koszta, szabványi járási adóhivatalnokot. A noviszadi ügyészség felhatalmazás alapján hivatalos személy megsértése miatt vádiratot adott a plébános ellen.

— **Mateotti özvegyét is idézik a fasiszták.** Rómából jelentik: Mateotti özvegye néhány nappal ezelőtt Castellammare Adriaticóba utazott nagyobb kúrával tengeri fürdőre. Az első néhány napot nyugodtan tölthette. A város polgársága és a fürdőzők nagy tisztelettel vették körül. A fasiszták előbb kisebb provokációkkal igyekeztek az özvegy kedvét elvenni az ottartózkodástól, majd macskazenet rendeztek az ablaka alatt. Mateottinó nyomban csomagolt és elutazott Castellammareből.

— **Hőviharban elpusztult négy turista.** Münchenből jelentik: Négy müncheni turista, akik vasárnap megmászták a Wilder Kaiser-t, leszállás közben hőviharba kerültek. Az ugynevezett Führer-Kamin-ban lették halálukat, ahol holttestüket meg is találták. Egy másik, ugyancsak négy férfiből álló társaságot sikerült megmenteni.

— **A német trónörökös ki akarja békíteni Németországot és Angliát.** Londonból jelentik: A Daily Express németországi tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott a volt német trónörökössel, aki elmondta, hogy most Németország és az angol birodalom közelebbhozásán dolgozik. A volt német trónörökös hevesen kifakadt az ellen, hogy a háborúért és annak következményeire Anglia egyedül Németországot akarja felelőssé tenni. Megállapította a volt német trónörökös, hogy most már javul a viszony a két ország között.

— **Városi közgyűlés Kikindán.** Velika-kikinda város képviselőtestülete 5-ikén délután négy órakor tartja rendes havi közgyűlését Tabakovics Miklós polgármester elnöklése alatt. A közgyűlés napirendjére több fontos városi ügy tárgyalását tűzték ki.

— **Életmentő gimnazista.** Pansevórol jelentik: A Temes folyóban az uszoda mellett fürdőzők között nagy riadalmat okozott Marinkovics Zorka tizenhétéves urilány balesete, aki örvénybe került és csakhamar elmerült. A parton összegyűltek közül senki sem mert a kétségbeesetten vergődő szerencsétlen lány segítségére menni, míg végre az utolsó pillanatban utána ugrott ifjabb Korsós Zoltán VII. osztályu gimnazista, Korsós Zoltán volt városi tanácsos fia, akinek nehéz küzdelem után sikerült a már aléló lányt kihozni a partra. A parton összegyűltek lelkesen ünnepelték a bátor diákokot, aki néhány nappal előbb is kimentett egy furdokló lányt a Temesből és akinek ez már a hatodik ilyen sikeres életmentése Pansevóron.

— **Elitelt tolvaj.** Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék kedden három havi fogságra ítélte Csaurdzsics Mátyás vidováci munkást, mert az Stupár György vidováci lakostól 700 dinár értékű fehérneműt lopott. Az ügyész és az elitelt felebbezett.

— **Horogkeresztesek zavargása Brandenburgban.** Berlinből jelentik: Vasárnap a Brandenburgban állomásozó ezredek közös ünnepélyt rendeztek. A horogkeresztesek ellenünnepélyt akartak tartani. Nagy számban vonultak fel Brandenburgba és már utközben Roskow helységben összeütközések tamadtak a frontarcosok és a horogkeresztesek között. Brandenburgban gummibotos horogkeresztesek és frontarcosok verekedtek össze a város több helyén, ahol azután a rendőrségnek kellett rendet teremteni. Az izgatottakat azonnal eltávolították a városból. Sok horogkeresztest letartóztattak.

— **Gyászistentisztelet.** Novisadról jelentik: Csütörtökön reggel 9 órakor a Pirosi-úti gör. kat. temetőben Hranilovics János volt novisadi gör. kat. esperes-plébános, a novisadi újságírószekció első elnökének sírjánál, halálának első évfordulója alkalmával gyászmise lesz, amely után a novisadi újságíró szekció nevében Malin Franjo mond emlékbeszédet.

— **Vitás örökség.** A szuboticei törvényszéken kedden Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa előtt tárgyalásra volt kitéve Gráf Tibor szekici kereskedelmi ügynök elleni ügy, aki azzal volt vádolva, hogy 1918. év május 14-ikén jogtalanul a maga nevére iratta elhalt anyja házat, amelyet két testvérével, Vilmosmal és Borbálával meg kellett volna osztania. Gráf Vilmos és Borbála a hagyaték megnyitakor Amerikában tartózkodtak és bár fivériük, Tibor ismerte címüket, azt mondta, hogy ismeretlen helyen tartózkodnak. A távollévő örökösök részére az árvaszék gondnokot rendelt ki, akivel Gráf a vád szerint összejárzott és az egész házat a maga nevére iratta és azt később el is adta. Gráf Tibor a tárgyaláson kijelentette, hogy a közjegyző szabályszerűen lefolytatta a hagyatéki eljárást, Amerikában levő testvérei címét valóban nem ismerte, testvérei hagyatékát készpénzben megváltotta és így nem követett el büntetendő cselekményt. A törvényszék a tárgyalást elhalasztotta azzal, hogy a szombori árvaszéktől beszerzi az erre az ügyre vonatkozó iratokat.

— **Autóelgázolás.** Novisadról jelentik: Egy katonai autó tegnap a Szabadságtéren elütötte Vinograd Dimitrije 58 éves orosz menekültet, akit a novisadi kórházba vittek be ápolásra. Állapota súlyos.

— **Eljegyzés.** Hirschenhauser Lily és Mannheim Andor (Vel.-Kikinda) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **A „Letopis Srpske Matice“ július-augusztusi száma most jelent meg.** A kettős számba Farkas Geiza dr., Nikics Fedor dr., Gyurics Milos, Boksán Slávko, Rebac Hasan, Mirkovics Nikola, Radojesics Nikola dr., Hrklec Gusztáv, Jakics Gyura, Sileskovics Milán dr., Stefanovics Svetislav dr., Csirics Slavko dr., Sztájics Vászó és Grgasevics Jaso irtak értékes cikkeket.

— **A fasiszták győztek Palermóban a községi választásokon.** Rómából jelentik: A palermói község tanácsai választásokon a fasiszták az ellenzéki pártok felett erőteljes győzelmet arattak. A fasiszta párt listája a szavazatok kétharmad részét kapta. A kormánypártra leadott 10.383 szavazattal szemben az ellenzéki pártoknak mindössze 5229 szavazat jutott. A választáson a lakosság csak csekély számban vett részt.

— **Házasság.** Hille Lonka és Gonda Gyula a hó 2-án Vel.-Beckerekken házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— **Szuboticei adókövetések.** Augusztus 12-én a következő V—VI—VII—VIII. körök kerülnek sorra: Meider Rudolf, Márkus Simon és Lipót, Náthán Lajos, Petrik Ferencné, Poljakovics Iván, Rockenstein Andor, Romics Zoga, Róth Márton, Szifási Kornél, Singer Bernát, özvegy Schlesinger Károlyné, Seg Mijóné, Schecliter Zsiga, Schönfeld Henrik, Schlesinger Adolf, Spitzer Jónás, Schreiber Márton, Schwarz József, Svarec Malvin, Trebics Róbert, Antunovics Mária, Bagi Károly, özvegy Bernát Jakabné, Fiester Jósó, Horváth Antal, Kis Lipót, Kriskovics József, Nagy Iván, Pankovics Dusánné, Pimisker Simon, Poljakovics Pera, Singer Antal, Steiner Mór, Takács Jósó, özvegy Weinberger Simonné, Zmijalac Stanasiija.

— **Mielőtt Novisadról elutazik, egyetlen felejtse el: vásárolja meg a szükséges menetjegyet a „Putnik“ menetjegyi-irodában, (Novisad, Kralja Alexandra u. 20.) A kívánt menetjegyet ugyanabban az árban, mint a vasúti jegypénztárnál, három nappal előbb is megkaphatja.**

— **Házasság.** Hirschenhauser Annus (Vel.-Kikinda) és Wiesel Pál (Szubotica) f. hó 5-én Vel.-Kikindán házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— **A Sand kerékpár-osztálya vasárnap délelőtt kilenc órakor tartja alakuló gyűlést a Vas Ádám-fele vendéglőben. Érdeklődők szíves megjelenését kéri a vezetőség.**

— **Betörés. Topolári jelentik:** Halama Lajos első köri lakos lakásán hétfőre virradó éjjel betörés történt. Halama felesége a kulai vásáron volt, a férfi azonban otthon tartózkodott, amikor éjjel a betörők behatoltak az ablakon át a lakásba és onnan sok értékes ruhaneműt elloptak. A csendőrség letartóztatta Füttyü Ferenc rovtomultu foglalkozás nélküli fiatalembert, akit a betöréssel gyanúsítanak.

— **Műkedvelőelőadás Beckerekken.** Velikibeckerekéről jelentik: A Kadima Sport Klub kitűnő műkedvelői augusztus 7-én kabaréelőadást rendeznek a kaszinó kerthelyiségében. Az előadást Flesch Lipót rendezi.

— **Nem ismeri fel a saját értékeit, ha a szuboticei Nagyvásár és Kiállításra nem fog kiállítani!**

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Focliere palotájában, félemlen. modern szépségápolás, arcborhámplasztás, alkalmatlan hajszálok, pattanások, szemölcsök, szeplok, máifoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyögzszappanok, arcfehéritő- és szeplokenőcsök stb. Ugyanott vidéki hölgyek megfelelő honorarium ellenében a modern szépségápolás minden ágában kiképeztetnek.

— **A legszebb tonyészállatokat tekintheti majd meg a szuboticei Nagyvásár és Kiállításra!**

— **Fogházfelügyelő, aki az akasztásnál elájul.** Londonból jelentik: Dublinban hétfőn kivégzés volt. Egy sokszoros gonosztevőt akasztott föl Pierpont hóhér. Az eliteltnek már nyakán volt a kötél, már a fehér csuklyát is ráhuzta fejére a hóhér és éppen azon volt, hogy megnyomja a rugót, melyre a delikvens alatt megnyílik a föld, mikor a fogházörök vezetője az irtózáttól elájult. Pierpontot nem hagyta el a hidegvérre, megayomta a rugót, az elitelt néhány lábnyit zuhant, mire teste súlyánál fogva a kötél azon nyomban megfojtotta.

— **Jelentkeztek kiállítani a szuboticei Nagyvásár és Kiállításra!**

— **Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódbr-u.) 21.**

KÖZGAZDASÁG

A vajdasági tűzifakereskedelem

csak szeptember 1-ig kap vagonokat
A közlekedésügyi minisztérium sérelmes rendelkezése

A közlekedésügyi minisztérium — mint már megírtuk — arra utasította a vasutigazgatóságokat, hogy szeptember elsején tul tűzifaszállításra ne utaljanak ki vagonokat.

A szuboticei vasutigazgatóság a novisadi és velikibeckerekéi kamarákhoz továbbította a miniszter rendeletét és már július majdnem egészen elmúlt, a mikor a tűzifakereskedők a rundeletéről értesültek.

A fakereskedők körében a miniszter rendelete kinos meglepetést keltett, mert csak négy hét áll rendelkezésre a tűzifa leszállítására, másfelől a nyomasztó tökehiány miatt ily rövid idő alatt a szükséges fát nem is tudják beszerezni.

A novisadi fakereskedők szekciója ülésre hívta össze tagjait, akik elhatározták, hogy a vajdasági fakereskedelmi szekciókat együttes akcióra szólítják fel. A szekciók közös értekezletéből küldöttség menteszenek a közlekedésügyi miniszterhez, akit arra fognak megkérni, hogy a sérelmes rundeletet vonja vissza.

A küldöttség ki fogja fejtetni, hogy a mai nyomasztó gazdasági viszonyok, főleg az elviselhetetlen pénzühiány lehetlenné teszi, hogy a fakereskedők egész évi szükségletüket augusztus vé-

gég fedezni tudják. Tűzifát csak készpénz ellenében lehet venni és így egy-egy nagyobb fakereskedőnek 1000 vagon tűzifánál nemcsak 700.000 dinárt kitevő fuvart kell előre leróni, de az 1000 vagon fa árát is.

A küldöttség figyelmeztetni fogja a közlekedésügyi minisztert, hogy a Vajdaság a királyságnak tűzifatermelés tekintetében egyetlen passzív tartománya és így az itt szükségelt tűzifa minden hasábját be kell ide hozni.

A küldöttség rá fog mutatni arra is, hogy fát nyitott vagonban is szállíthatnak, a fa fuvarozása tehát a gabonaszállítás nem nehezíti meg. Ha clegendő fát nem tudnak beszerezni, elviselhetetlen lesz a tűzifadrágaság.

Mezőgazdák tiltakozása az új vámtarifa ellen

Beogradból jelentik: A mezőgazdák szervezeteinek beogradi központja népes gyűlést tartott Beogradban. A gyűlésen Sumenyák Lázár ismertette a pénzügyminiszter nyilatkozatát a vámtarifáról és hivatkozott a pénzügyminiszter ígéretére, hogy az új vámtarifa csak rövid ideig marad érvényben. Ezután Prohászka szövetségi főtitkár szólt fel s kifejtette, hogy az új vámtarifa jelentősen csökkenteni fogja a termelést és megakadályozza a kereskedelem és a mezőgazdaság fejlődését. Még több felszólalás hangzott el, majd a gyűlés rezolúciót fogadott el, amely kimondja, hogy haladéktalanul meg kell szüntetni a mezőgazdasági termékekre nézve minden behozatali vámot, a kiszállítandó termékeket pedig mentesíteni kell mindenféle kivételi vámmilletékektől. A határozatot a kormány valamennyi tagjának megküldték.

Zár alá vették a szuboticei sertés piacot

A szuboticei állategészségügyi hatóságok néhány nappal ezelőtt zár alá vették a sertés piacot és pénteken már nem volt szabad elősertést forgalomba hozni Szuboticián. A zárlatot elrendelő végzés szerint a szuboticei sertésállományt sertésvész fenyegeti és ezért mindaddig, míg a veszélyt nem sikerül elhárítani, Szuboticián szüntetni fog a sertés vásár.

Az állategészségügyi hatóságok óvintézkedései mindenesetre a sertés tenyésztők és a sertésvásárlók érdekeit szolgálja, azonban mint kiderült, korántsem volt szükség ilyen szigorú intézkedésre, amely az egész város sertés piacát hetekre megbénítja. Mindössze az történt ugyanis, hogy Sándorkülvárosban két malac megbetegedett, amiért legfeljebb csak részben kellett volna zárlatot elrendelni, legalább is így intézkedik a városi szabályrendelet. Szubotica város hét egészségügyi kerületre van osztva és a szabályrendelet szerint, amennyiben az állatbetegség egyszerre több helyen nem fordul elő, csupán azt a kerületet kell zár alá venni, amelyikben a betegség fellépett. A szóbanforgó két beteg malac a hetedik egészségügyi kerületben van. A kerületi állatorvos, a mikor jelentést tett a sertésvész fellépéséről, előterjesztést tett a hetedik kerület sertészárlatára, ehelyett azonban az állategészségügyi hatóság az egész városra kiterjesztette a zárlatot.

A sertés tenyésztők és a kereskedők körében most mozgalom indult meg a zárlat feloldása iránt, amely már csak azért sem ütközhet nehézségbe, mert a város sertésállományát, az állatorvosok véleménye szerint, nem fenyegeti sertésvész.

ILLATOS MÖLYIRTÓ
„HERMELIN“ a nove, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

A Bánát exportja

Adatok az idei mezőgazdasági termésről

Velikibecskerekéről jelentik: A kereskedelmi és iparkamara helyiségében hétfőn este kiviteli konferencia volt, amelyen a bánáti exportőrök a fővő évi kampány előkészítésével foglalkoztak és azt igyekeztek megállapítani, hogy 1925 szeptember 1-től 1926 szeptember 1-ig terjedő időben mennyit fog kitenni a Bánát kivitele. *Sztanoflovics* Sándor kamarai titkár adatai alapján a bánáti export a következőképpen fog alakulni:

A Bánátban 269.214 hektár búzával bevetett föld van, amelynek ideai átlagos termése hektáronként 9 métermázsza, hektáronként 15.7 mm. Összesen tehát 4.200.000 mm. buza termett az idén a Bánátban, amelynek szüksége 580.000 lakost számítva 1.160.000 mm., vetőmagra pedig további 470.000 métermázsára van szükség. Így tehát kivitelre 2.560.000 mm. marad, amit részint búzában, részint lisztben fognak exportálni. Ha a buza métermázsáját 250 dinárbanszámítjuk, akkor összesen 640.000.000 dinár értékű buza kerül kivitelre.

Zabban, árpában és rozsbán nincsen felesleg, azonban tengeriben 280.000 hektár bevetett földnek nyolc millió mm. a termése, amelynek egyharmada kerül kivitelre, métermázsánként 125 dinárt számítva 325 millió dinár értékben.

Kivitelre kerül ezenkívül mintegy 250 mm. nyersselyem és ennek ugyanannyi mellékterméke 30 millió értékben, 100.000 hektoliter bor 40 millió értékben, 2500 vagon turó 3 millió értékben és 300 vagon cukor tízenkét millió értékben. A kivitelre kerülő tojás, baromfi, hus és bőr mennyiségét még nem állapították meg, de ha ezeknél a cikkeknel a tavalyi kivitel kétharmadrészét veszik csak alapul, ez is 150 millió dinárra rug. Így tehát a Bánát a jövő évben összesen 1200 millió dinár értékű terményt fog exportálni. Mivel ennek legnagyobb része külföldre kerül — csak kevés jut Dalmáciára — majdnem az egész mennyiség az ország exportját növeli.

A becskerekeli kamara elnöke a szubotical mintavásár tiszteletbeli elnöke. Janikovics Kosztát, a becskerekeli kereskedelmi és iparkamara elnökét a szubotical árumintavásár tiszteletbeli elnökévé választották meg.

Kedvezmények a ljubljana-i és mitrovicai kiállításokra. Velikibecskerekéről jelentik: Augusztus 25-től szeptember 8-ig ljubljana-ban általános nagyvásár lesz. Ötven százalékos utazásra és ingyenes belépésre jogosító igazolványokat a bánátiak részére a becskerekeli kereskedelmi és iparkamaránál lehet kapni 50 dinárért. A vasúti kedvezmény augusztus 25-től szeptember 12-ig érvényes. — Szrniszka-Mitrovicán augusztus 16-tól 23-ig tartanak ipari és mezőgazdasági kiállítást. Ötven százalékos vasúti kedvezményre jogosító igazolványokat díjtalanul ad a bánáti kereskedelmi és iparkamara.

Kendergyárak és termelők harca. Noviszadról jelentik: A kendergyárak változatlanul tovább taktikáznak és noha már csak néhány nap választja el őket a kenderbevételek szokásos idejétől, még sem közölték a termelőkkel az átvételi árakat. A jugoszláv kendertermelés történetében még nem fordult elő, hogy a kendertermelők augusztusban még nem tudták az árakat. Egyesek ezt a tájéko-

zatlanságot a maguk előnyére használják ki, mert rémhírekkel és mesterséges kínálattal nekik kedvező baiseshangulatot teremtenek. A termelők látva a gyáruk tendenciáját, felkészülten várják a támadást. A jugoszláv kendergyárak vezetői csütörtökön Szubotican bizalmas megbeszélésre jönnek össze, mert együttesen akarják az átvételi árakat megállapítani. A termelők el vannak tökéltve, hogy termésük egy részét maguk dolgozzák fel, egy részét külföldre viszik és ha kell: termésük értékesítésével várnak mindaddig, míg a kendergyárak megfelelő vételárát nem ajánlanak fel.

SPORT

Oszijek válogatott csapata Szubotican. Augusztus 9-én, vasárnap Szubotican vendégszerepel Oszijek válogatott csapata. Az érdekesnek ígérkező mérkőzést a Sand-pályán játsszák le. A szubotical válogatott csapatot a csütörtöki triál-mérkőzésen állítják össze.

A zagrebi Concordia Novisadon. Noviszadról jelentik: A zagrebi Concordia augusztus 15-ikén és 16-ikán Noviszadon vendégszerepel. Az első napon a NAK, a második napon az OSKV lesz az ellenfele.

Atlétikai verseny Beogradban. Szeptember nyolcadikán Beogradban atlétikai versenyt rendeznek, amelyre a romániai atlétákat is meghívják. A verseny védnökéül Petár trónörökös fogják felkérni.

Kótszázötvenhat atléta nevezett a német bajnokságokra. Berlinből jelentik: A berlini Stadionban augusztus 8-án és 9-én rendezik a Németország 1925. évi atlétikai bajnosságait, amelyekre 256 egyéni és 27 staféta-nevezést adtak le. A legtöbb atlétát, 68-at, Brandenburg nevezte, Dél-németország 48, Kelet 37, Észak 26 atlétát állít starthoz.

Az OTT betiltotta a budapesti csapat zagrebi mérkőzését. Budapestről jelentik: Az Országos Testnevelési Tanács főtitkára Zuber Ferenc kedden délelőtt közölte az MLSz. vezetőségével, hogy az OTT letiltotta a Budapest-

Zagreb városközi mérkőzést. Az MLSz. vezetői a közlés után ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy eljárnak az OTT-nál és kérik fogják, hogy a tilalmat vonja vissza, miután egy kötelező revansmérkőzésről van szó. A budapesti futballkörök remélik, hogy a Testnevelési Tanácsot sikerül elhatározásának megváltoztatására bírni és Budapest válogatott csapata vasárnap játszhatik Zagrebban.

A ZsAK csapata Sentán. A szubotical vasutas csapat vasárnap Sentán játszik a Szentai AC csapatával.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. augusztus 4.

Zürich deviza 9.30.
Budapest deviza 1266—1288, valuta 1286—1294.
Prága deviza 61.20—61.70, valuta 60.75—61.25.
Berlin deviza 7.60—7.62 milliárd márka.
Bécs deviza 1282—1286, valuta 1279.50—1285.50.
London deviza 269.
Newyork deviza 1.82.

Zürich, aug. 4. Zárlat: Beograd 9.30, Páris 24.40, London 25.01, Newyork 5.15, Brüsszel 23.70, Milánó 18.89, Amsterdam 206.85, Berlin 122.625, Bécs 0.007255, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 95.50, Budapest 0.00725 Bukarest 2.65.

Beograd, aug. 4. Zárlat: Berlin 13.22, Bécs 7.52, Budapest 7.80, Bukarest 28.75, Genf 10.76, London 259, Milánó 2.02, Newyork 55.35, Páris 262, Prága 164.25. Valuták: Lira 2.02, Cseh korona 1.64.

Noviszadi terménytőzsde, aug. 4. A forgalom valamivel élénkebb, az irányzat pedig kellemesebb. Buza bácskai új Sombor környéki K. D. 275 dinár, bácskai új VIII. K. D. vevő választása 267.50 dinár, bácskai új X—XI. K. D. 285 dinár, bácskai új VIII. K. D. 260 dinár, szerémi új K. D. 255 dinár, Tengeri bácskai VIII. K. D. 182.50 dinár, bácskai fővonal VIII. K. D. 182.50 dinár, bácskai hajóúru

R. K. 185 dinár, bácskai VIII. dunai hajóúru R. K. 194 dinár, bánáti K. D. 170, dinár, szerémi K. D. 182.50 dinár. Forgalom: buza 4000 mm., tengeri 3600 mm.

Szentai gabonaárak, Szentáról jelentik: A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 270 dinár, Tengeri 175 dinár, Vonatra szállítva 172.50 dinár, Hajóra szállítva 180 dinár. Szeptemberre 185 dinár. Arpa 160 dinár, Sörarpa 185 dinár, Zab 170 dinár, Köles 150 dinár, Muharmag 170 dinár, Hieremag 1200 dinár, Bab 220 dinár, Rozs 190 dinár, Repce 370 dinár, Liszt 0-ás 480 dinár, 2-es főzölszt 430 dinár, 5-ös kenyérliszt 380 dinár, Takarmányliszt 160 dinár, Korpa 165 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, aug. 4. A terménytőzsdén az irányzat továbbra is szilárd. Az amerikai piacokról tartott irányzatot és Csikágóban szeptemberi búzában 4 háromnyolcad, Newyorkban 4 egynegyed centes áremelkedést jelentenek. Tovább drágult a december—májusi buza is. Csikágóban átlag 3¼—3½ centtel. A rozs egy centtel drágább a tengerentúli piacokon. Nyitáskor a budapesti tőzsdén a prompt búzát és rozst élénken keresik. Azonnal szállítandó tiszavidéki 78—79 kilogramos ujbuzáért 2500—5000 koronával fizetnek magasabb árat a hétfőmél, 382.500—387.500 koronás pénzájándat van búzára augusztusi szállításra. A rozs is drágább, a hétfői 285.000 koronás legmagasabb árral szemben nyitáskor 287.500 koronás pénzájándat van augusztus eleji rozsrá, Osztrák és cseh számlára is mutatkozik érdeklődés, számottevő kiviteli forgalom azonban nincsen. A takarmánycikkpek piaca is szilárd. Élénkült az üzlet árpafélékben. Az árpa minősége rendkívül különböző, prima jóminőségű sörárpaért és hántolásra alkalmas árpaért 300—330.000 koronát fizetnek állomásokon. Új takarmányárpa 265—270.000 koronával kínálnak. Új zabban is élénkült az üzlet, eddig azonban túnyomó részben selejtes minőségű új zab került a piacra.

Csikágói gabonátőzsde, aug. 3. Buza szeptemberre 158, buza decemberre 157.75, buza 1926 májusra 160.125, Tengeri pr. 2. min. 107.75, tengeri szeptemberre 105.125, tengeri decemberre 87.125, tengeri 1926 májusra 89.875, Zab szeptemberre 42.525 zab decemberre 45.125, zab 1926 májusra 48, Rozs szeptemberre 99, rozs decemberre 103.25.

Newyorki gabonátőzsde, aug. 3. Buza őszi vörös 168, Buza őszi kemény 176, Tengeri 121.375, Liszt sp. w. cl. 775—800. Az irányzat tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 292 (+12), Vukovár 276 (+8), Palánka 276 (+8), Noviszad 264 (+7), Zemun 205 (+5), Pancsevó 178 (+6), Smederevó 280 (+5), Orsova 218 (—). **Dráva:** Maribor 240 (+86), Zakamj 34 (+30), Donji Miholjac 133 (+8), Oszijek 165 (—7). **Sáva:** Zagreb —14 (+28), Sisak 40 (+20), Jasenovac 126 (—4), Bród 124 (—2), Samac 58 (—2), Mitrovica 139 (—3), Beograd 131 (+4). **Tisza:** Senta 260 (—+). **Kupa:** Karlovac 20 (—6). **Una:** Novi 50 (—2). **Vrba:** Banja Luka 69 (—). **Bosna:** Doboj 34 (—). **Dráva Zvornik** —10 (—2).

Oglas.

Uprava I. Opšteg Velikog Vašara i Izložbe u Subotici, ovime poziva trgovce gradjevnim drvom kao i gradjevne preduzimače — koji reflektiraju na liferovanje gradjevnog materijala odnosno gradnju drvenih provizorija — da dodju u sredi 5. avgusta 1925. poslepodne 2—6 časova u kancelariju Velikog Vašara (Lloyd) gde će im se staviti na raspoloženje uveti i planovi. Oferti za liferovanje odnosno gradnju imadu se podneti Upravi Vašara do petka 7. avgusta 1925. 5. u poslepodne.

Uprava.

Hirdetmény.

A Subotical I. Általános Nagyvásár és Kiállítás Igazgatósága ezennel felhívja azokat a faterkedőket és építési vállalkozókat, akik részt óhajtanak venni a kiállítási ideiglenes jellegű faépületek anyagszállításában, illetve építésében, hogy jőjjenek el szerdán, augusztus 5-én délután 2 és 6 óra között a kiállítás irodájába (Lloyd), ahol a feltételeket és építési terveket rendelkezésükre bocsájtjuk.

Ajánlatokat az anyagszállításra, illetve építésre augusztus 7-éig, péntek délután 5 óráig lehet beadni a Vásár és Kiállítás Igazgatóságának.

Igazgatóság.

A mi az Odolt különösen kiemeli a többi szájpólo szer közül, az azon különleges tulajdonsága, hogy az öblögetés után a szájureget bevonja egy mikroszkopikus vékonyságu, de amellet sűrű antiseptikus réteggel, melynek hatása órákra kiterjed. Ez az állandó hatás, mely semmiféle más készítménynél nincs meg, annak, aki az Odolt állandóan használja, megadja a biztonságot, hogy szája meg van védve a rothadást és erjedést előidéző anyagokkal szemben, amelyek a fogakat tönkreteszik. Az Odol igazán jó.

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza

15. folytatás

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszeretett Montecarlóban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a ruletten elvesztette egész vagyonát és hirtelen elutazott jugoszláviai kastélyába. Rendulics Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője megtudja, hogy a báró öngyilkosságra készül. Megkéri Horváthot, hogy ha már ugyis mindegy neki, vegye őt előbb el feleségül. A báró teljesíti kívánságát. A nászéjszaka után Flóra bárónő Bécsbe utazik, Horváth aki beleszeretett feleségébe, nem lesz öngyilkos, hanem Bécsbe utazik. Mirjam telepatikus uton megtudja ezt és ráakad a vonaton.

„Flóra nyakékével játszott”

— Így volt?
— Ismeri őt, ismeri Flóricát? — kérdezte a báró — ő mesélte el magának, mindjárt az első órában már? És ő küldte magát ide? Ne tagadja, ő küldte, ugy-e?
A lány vonásai kisimultak. Gyöngye mosoly játszott szája körül:
— Szóval igaz? Szóval ez a véres valóság! Látnok falakon, országokon, tengereken keresztül!
— Mirjam, maga fantáziál!
A lány nagyon csendesen felelt:
— Nem fantáziálok. Még azt is tudom, hogy maga öngyilkos akart lenni! Azt is lerajzolhatnám...
A kalauz jött és a jegyeket kérte.
— Csak a határig, ugy-e?
Mirjam bólintott.
— Milyen messze van innen?
— Még husz perc.
Ez a néhány szó egészen ájtarta. Előrehajolt mélyen és Horváthnak egészen az arcába beszélt:
— Tévedsz! Nagyon tévedsz! Én szimatoltam utánad, engem senki sem küld, és most itt vagyok, mert itt kell lennem, mert nem tehetek másként. Megérted talán? Vagy elfelejtettél, amit azon az utolsó estén mondtam, hogy nélküled nem élhetek, hogy...
— Hogy?
— Hogy olyan erő van bennem, olyan hatalom, amely még a holdról is lehoz, a holdról is...
Kék szemei mereven szegeződtek Horváthra.
— Mirjam! Maga megőrült! — szólalt meg Horváth és végignézett önmagán. — Mit akar tőlem? Nézzon csak meg, nézzon csak meg alaposabban, nézze csak ezt meg azt...
Arcába kapott, majd megkopogtatta ujjával a kocsi fapadiját:
— Oh ez is igen... ez is...
Horváth összeráncolt homlokkal, kér-

dően tekintett a lányra.
— Igen, — felelte Mirjam — ez is, az ő műve! Ezt is neki köszönheti, hogy így tönkrement, hiszen olyan elhagyatottnak látszik, biztosan pénze sincs...
Mirjam szenvedélyes szavakkal irta le a nőt, akit egyedül mindenért okolt.
— Pök az a nő, vámpír!
Horváth elfordította fejét. Félt, hogy az utasok odafigyelnek és megértik az összefüggést. Azonban senki sem törődött velük. A férfiak uiságokba dugták az orrukat, az asszonyok pedig lehunytt szemmel üldögéltek, némelyik bóbiskolt.
A vonat tovább zakatolt.
— Egészen másképp van ez, mint ahogy maga gondolja.
— Természetesen védelmébe veszi... Még akkor is védelmezni fogja, ha már ott lesz, lent... mélyen...
Mirjam kezével a padló felé mutatott.
— Egész másról van szó, Mirjam.
Horváth nem tudta, hogy hol kezdje.
— Nézze, a dolog úgy áll, hogy mindennek én vagyok az oka egyedül. Én vesztettem el mindenemet a játékban, a könnyelműségem az oka... tudom is is én... Már azon az estén ott Montecarlóban, amikor együtt ültünk, már akkor teljesen kész voltam. Ezért kellett olyan gyorsan, ahogy csak lehetett, hazautaznom.
A lány kételkedve mosolygott.
— Én ezt elhagyom?
— El kell hinnie.
— S ez, ez a Flórica?
— Nincs semmi köze az egészhez! Legfeljebb csak annyi, ha mindenáron tudni akarja, hogy megmentette az életemet. Ha akkor, véletlenül, anélkül, hogy valaha ismert volna, nem botlik be hozzám, most nem ülnek itt magával szemközt. Ez az igazság!
Mirjam nem felelt semmit.
A báró is hallgatott, mialatt a vonat tovább dübörgött, maga mögött hagyva

erdőket-mezőket.

Miriam egyszerre csak megszólalt:
— Mondok neked valamit. Kitűnő médium vagyok.
Szavai titokzatosan hangzottak.
— Ma már — folytatta — ennek meg van a praktikus értéke. Ma már bankok, nagyvállalatok, detektívirodák, távolbá-látó médiumoktól kérnek tanácsot, amikor valami nagy elhatározás előtt állnak. Sokat olvastam már erről, meg hallottam is. Amit más megcsinál, azt én is tudom. Az illető kezének néhány vonása elég és én már mindennel tisztában vagyok róla. Sőt még a jövőt is láthatja az ember, talán még a siron-tulról is tudomást szerezhet.
Arckifejezése hirtelen megváltozott:
— Minden pénzt hoz! Vagyont lehet vele szerezni, eleget, sőt sokat, mindkettőnk számára...
Horváth értelmetlenül csóválta a fejét.
A fülkében sötét lett. A mennyezeten égő kis lámpa szegényesen pislogott.
A férfi kinézett a homályos ablakon. Odakünn piros és zöld jelzőlámpák imbolyogtak a sötétben. Szemaforok tárták ki karjaikat. A vonat sebessége meglassudott.
— A határ, — mondta valaki.
Mirjam felugrott.
— Tíz órákor megint Wienben vagyok.
Hangja nyugodt volt, csak akkor csapott ki a forróság belőle, amikor hozzátette:
— S te, te nem menekülhetsz előlem! Nem szabadulsz tőlem! Nem csesztelek el, akárhová mész is. Nézd, itt van a címem.
Horváthnak beledugta a zsebébe a kis cédulát, amelyet még a kávéházban irt meg.
A vonat megállott.
— Hát, Mirjam...
Szava elakadt.
— Ez nem bucsu, — mosolygott a lány.
De kezei kétségbeesetten szoritották meg a férfi kezét.
Fleischler meg akarja venni Flórát
— Már megint ez a népség!
Fleischler Brunó hiába igyekezett arrogánsnak látszani, sehogy sem ment. Nem illett széles arcához.
— Mit akar ezektől? Teljesen kifogástalan emberek.
Flóra könnyű fejbiccentéssel viszonzta a társaság üdvözlését. Nem nyújtott kezet egyiknek sem.
— Új attrakciók? — kérdezte Bromberger és szemügyre vette a terem közepén táncoló párt. Nagy, kampós orra szélén, mint mindig, élénk veres folt diszelgett.
Risch Guido leintette:
— Shimmy, dzsáva, meg akrobatamutatványok.
Tekintete surolta Flórát, aki Fleischlerhez beszélt, azonban szavait a szalmahajú fiatalembernek szánta:
— Sejtelmem sincs róla, hogy mit táncol ez a kettő. De nekem tetszik ez a mozgás, örülök a vonalaknak, minél merészebb, annál jobb!
A fiatal táncos csinos partnernőjét magasraemelt karokkal éppen a levegőben forgatta meg, anélkül, hogy mosolygásuk csak egy pillanatra is megszünt volna.
Minden asztal mellől taps hangzott fel.
Közben Pataki a pincérről tárgyalt. Megint különös kívánsága volt, minden éjjel más és más és mindig fokozottabb. Egészen kétségbeesett, hogy nem értették meg kellőképpen, amit akart. Arca mind petyhüdtébb és petyhüdtébb lett. A szaruszeműveges filmdrámadiva nevetve mondta:
— Most majd negyedszer keressünk új lokált.
Nem vette le szemét Flóráról.

— Ha szabad tudnom, bárónő — kérdezte —, mit csinál a művészet? Természetesen képzeti hangját, bár ugyan a kabaréban nem sok hang kell. Egyébként, az ön helyében...
— Fejezze csak be!
— Közhelyek, nem aktuálisak...
Fleischler óvatosan fordult félre:
— Unalmasak ezek az emberek, — suttogta szája elé tett kézzel.
Nyugtalanul forgatta fejét jobbra-balra.
Flóra ügyet sem vetett rá.
— Szerb népdalokat akarok énekelni. Szép, ősrégi népdalokat. Talán néhány balladát is, olyanokat, aminek nálunk odahaza énekelnek... komolyak és súlyosak, olyanok, mint távoli fegyvercsörgés, azt hiszem, nagyon hatásosak lennének.
A férfiak élénken helyeselték neki. Csak Risch Guido szájszéle rándult meg:
— Pont népdalokat? Pont fegyvercsörgés?
Leccsipe szivarja hegyét.
— Valami vidámat tanuljon be, bárónő, inkább egypár angol kuplét vagy...
A beszélgetés egy ideig ekörül a téma körül forgott. Pataki sajtát véleményét csak helyeslő fejbólintásokkal adta tudtul, míg Bromberger a szalmaszálát harapdálta. Az a sok iparvállalat, amely bankjának érdekelttségéhez tartozott, még éjjelkor, még itt is gondot okozott neki.
Flóra előtt már három magas, karcu pohár állott... a pincér fáradhatatlan volt a kiszolgálásban. Ő azonban éppen, hogy csak kóstolhatta az italt. A jégkristályok, amelyek az üveg falához tapadtak, már azok is hűsítették.
Flóra mulva Bromberger feleszmélt. Böbeszüdién kapott minden ténához, kétségbeesetten erőlködve, hogy hatást keltsen.
Flóra csak félfüllel hallgatott rá. Az első szünetben ránézett Fleischlerre és így szólt:
— Azt hiszem...
Fleischler felpattant:
— Az autó vár bennünket.
Az urak felálltak és meghajoltak, a beszélgetés minden asztalnál megszünt egy pillanatra, még a zongorista is a leghalkabb pianissimo játszott.
A ruhatárban árnyék suhant el Flóra mellett. Umwaller volt.
— Mindig ez a farka! — csikorogta dühösen, feldúlt arccal.
A nő úgy tett, mintha nem is ismerné.
Fleischler elegáns autójában, amely úgy siklott tova, mintha helyen járna. Flóra egyedül ment haza.
Már hetek óta élt így.
Délelőtt a bankban volt, délután teán vagy intim táncmulóságokon jelent meg, esetleg a lóversenyen, este színházba járt, éjjel egészen hajnaliig sokszor a Tabarinban, a Moulin Rouge-ban mulatott. Ez volt új életmódja, anélkül, hogy csak egy kicsit is elfáradt volna bele. Mindig egész sereg férfit vonzott magához és mind perzselőbbek lettek a pillantások, mind melegebbek a szavak és a mozdulatok, akár fiatal, akár öreg, akár gazdag, akár szegény volt az illető, akit karcu szépsége büvkörébe vont. Ő azonban nem törődött a hódolókkal, de azért mégis csak velük érezte jól magát. Ugy látszott, hogy udvarlóinak körtánca és új, meg új bókkellett ahhoz, hogy teste-lelke felpezsdüljön.
A legkitartóbb és legmakacsabb udvarló Fleischler Brunó volt. Már lemondott arról, hogy magát külömbnek, felsőbbrendű embernek tüntesse fel; olyannak mutatkozott, amilyen valójában volt: egyszerű érzésű és képzettségű üzletembernek, aki vadul nekilendült és szárnyakat kapott, ha anvagi érdekekről volt szó, azonban alázatos volt, mint a kutya és félszeg, ha szerelméről beszélt.
(Folyt. köv.)

Fontos hölgyeknek!

Ne rontsa arcát szappannal, hanem használja „VISAGINE ADELINA PATTI” arctejét, hogy arcőre mindig friss és üde legyen. Üvege 30 dinár LABORATOIRE „ADELINE PATTI” PARIS. Főképviselet Jugoszláviára ZAGREB, GAJEVA ULICA 8.

NYILTTÉR.

Subotcai Nagyvásár. Kiállításról mielőtt hazautazik, ne mulassza el műkereskedésemet megtekinteni. Ajándékokat csak itt vásárolhat legelőnyösebben. Naponta friss élővirág kapható Balog Lina cég, Bárányszálloda mellett.

RADIOAKTIV HŐFÜRDŐ
37-50

RÖMERBAD
S. H. S.

RIMSKE-
TOPLICE

SZEZON MAJUSTÓL-OKTÓBERIG

Cefz, reuma, női bajok, idegbántalmak ellen
Penzió 80 dinártól kezdve
Prospektus ingyen

Tüzifa és faszén

Ajánlunk azonnali és későbbi szállításra

I. oszt. göcsmentes, egészséges, szép bükk- és gyertyánhasábot, ugymint 2 éves száraz vegyeshasábot, fűrészelt dorongfát legolcsóbb napárák mellett, vasuton esetleg hajón is szállítható

ROSTÁLT SZÁRAZ FASZENET

szivógázmotor üzemhez alkalmas, legolcsóbb árak mellett.
DANICA FAIPAR, OSIJEK
Desačina ulica 27. — Telefon 404.

Gyapjufonó-gépek

két teljes fonóda, 3 Pelzmaschinen, 2 Kontinentalmaschinen, 2 Florteiler, 2 Seifaktore, 1 Mülle-Jenny, 2 Zwirnmachine, 1 Reisswolf, 1 Mischwolf, 1 Klopwolf és hozzá 1 Langen & Wolf, 25 HP szivógázmotor generátorral, több transzmisszió és szíjtárcsa.

Minden egyes gép nagyon olcsón külön is eladó.
DEUTSCH & WIENER, Vinkovci
6360

**Földmivelők
figyelmébe.**

Körülbelül 70 kat. hold jó szántóföld felében esetleg fundus instruktusszal 3 évre rögtön kiadó. Föld egy darabban szükséges épületekkel, három kilométer Smederovo városától főországon 30 hold idei bazarló föl van ugarolva, többi 40 hold be van vetve kukoricával amely kitünően bevált és amely idei törés is részbe kiadó. Csak komoly és jobb módú gazdák levéllel vagy személyesen Pavkovits György sombori plébánoshoz vagy az ő vejéhez Dr. Ziyadin Stefanović ker. kórházi orvoshoz Smederovába forduljanak feltételek végett

ELADÓ
20 láné szántóföld
Lobnaticán

a vasútállomástól 10 percrenyire. Bővebb felvilágosítást ad „PALLAS” Subotica Paje Kajundžića ulica 4.

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb

MOTOROK

Benzin, petroleum, szivógáz, nyersolaj (Semi Diesel) üzemre. Speciális hajómotorok 8-120 HP-ig. Gőzgépek, gőzkazánok, rezervoárak, malom és daráló berendezések, még 1000. Puch-féle motoros szántógép. Fűzőtő-fecskendők és szerelvények
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
PETRÁSS LÁSZLÓ VELIKI-BECKEREK
Gereova (Német) ulica 48.
Osers Bauer motorgyár képviselője.

FAIPARI VÁLLALAT
A DÉLBÁNÁTBAN
BEOGRAD KÖZELÉBEN

kedvező feltétellel a Duna mellett vasútállomással, kedvező feltételek mellett kiadó. A telephelyen van szerelve komplett fűrészüzem (egy Vollgatter) saját villanyvillanykasszal, különféle fűzőmunkáló géppel és van rendezve butorok, fűzőporsók és mindegyik asztalosmunkák kidolgozására. Nagykereskedés. A telephely két éves és teljesen modern berendezésű megfelelő épületekkel. Gazdag környék és igen jó piac. Bővebb felvilágosítást nyújt a Kovinska Banka D. D. Kovin, Banat S. H. S.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi hérald utca.
Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinegaru, tömlő és hevederek
PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN
Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

J. M. GEORGIEVIĆ i BRAT
FANAGYKERESKEDÉSE

VRŠAC

BANAT

Ajánlja bolacrkvai gőzfűrészének termékeit nagyban és kicsiben ugymint: szlavoniaitölgyfapallók, gerendák stb. minden méretben, erdélyi és bosnyák fenyő épületfákat, deszkát, pallót, asztalosárut legjobb minőségben legolcsóbb árakon.

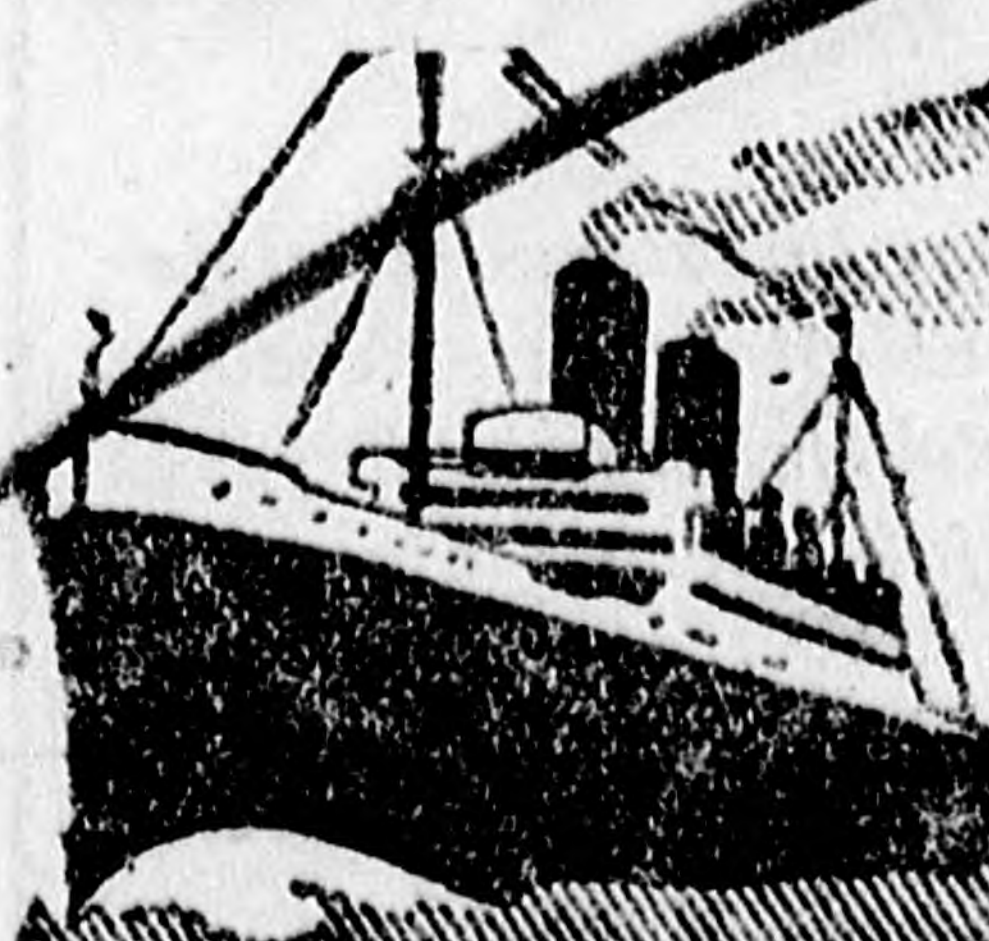
Nagybani tűzifa import Romániából, két éves száraz I. o. bükkhasábot.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába.

Braziliába
Uruguayba
Argentinába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Jugoszláviai vezérképvislet
"TRANSOCEANIK"
Jugoszláviai Utazási és Szállítmányozási R. T.
ZAGREB, Pajmanska ul. 6.

és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe
VOJVODINAI KÉPVISELET:
„METEOR”
Ugyanokszeg és információs iroda Vel.-Bečkerek

Utazási idő
Zagreb-Genova
20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kittűnő konyha
Wilson tér 3. Sürgőnyeim: Transoceanik V. Bečkerek

FELSŐGALLAI MÉS Z

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRON
ISMÉT KAPHATÓ
VEZÉRKÉPVISELŐNEMEL SUBOTICÁN
EISLER és SIPOS
PALIČI UT 174. — TELEFON 58.
Magyar Általános Kőszénbánya R. T.
Budapest

PRIMA FOGTECHNIKUS

perfekt aranyban (öntvény) és kaucsukban szeptember 1-re keresetlik; csak kiváló jó erők kaphatók; ajánlataikat bizonyítványmasolatokkal és fizetési igényeik megjelölésével a következő címre:
Dr. G. JELLINEK ZAGREB — ILICA 11.

Eladó autó

Személykocsi (angol gyártmány) üzemképes, teljesen jó karban. Gradjevinsko Poduzeće Beograd, Dušanova 48. — Telefon 27-97.

Fűzőkülönlegességek

toított fűzők elsőrendű dróbból már 200 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legjobb kivitelben 400 dinártól kezdve
DIMITRIJEVIĆ JULISKA FÜZŐTERME SUBOTICA
Skotus Viator ul. 10

Elsőrendű, prima boroshordók

prima fehérbor, 1 literért
kaphatók 5876
Ogrizek Ivánnál
Osijek-I., Gundulićeva ul. 72

STENICIN

a legjobban bevált fűző és FOLOSKAIRTO kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 504

friss porokráv

csak
Sugár Manónál
kapható 65

Női fodrász
vagy fodrásznő

azonnali belépésre keresetlik
Krajerer női fodrász
Vel.-Bečkerek 6420

JEGYGYÖRÖKET

és menyasszony ajándékot a legolcsóbban vásárolhat
Adám ékszerésznél
Subotica, Rudićeva ulica 6.
Sugár-ház. 5708

